

Stan sanitarny

POWIATU NOWOTARSKIEGO

w 2024 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Nowym Targu

NOWY TARG 2025r

Spis treści

WSTĘP	3
1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych	4
2. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi	15
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych	19
4. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów	23
5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli	28
6. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo-wychowawczych	47
7. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	56
8. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	65
9. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	69
PODSUMOWANIE	

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna poprzez swoje działania statutowe ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Pracownicy inspekcji sanitarnej sprawowali bieżący nadzór nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny radiacyjnej, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, a także warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „**Planem zasadniczych przedsięwzięć na 2024r**” w którym określony jest cel, główne kierunki działania i zasadnicze zamierzenia przyjęte do realizacji na dany rok dla poszczególnych komórek organizacyjnych, oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego podległego terenu, działalność kontrolno – represyjna w 2024 r. przedstawiała się następująco:

- przeprowadzono ogółem 6982 kontrole oraz dochodzenia epidemiologiczne;
- wydano 1787 decyzji merytorycznych;
- wydano 1663 decyzje płatnicze,
- nałożono 152 mandaty na kwotę 32350 zł.

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizuje głównie pion epidemiologii, który prowadzi działalność przeciwepidemiczną i zapobiegawczą w zakresie chorób zakaźnych, nadzoruje realizację systemu szczepień ochronnych, sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa dotyczących standardów higieniczno-sanitarnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz zasad profilaktyki zakażeń szpitalnych. Dla oceny sytuacji epidemiologicznej monitoruje się ich występowanie. Monitorowanie w powiecie nowotarskim poparte jest rzetelnym nadzorem epidemiologicznym realizowanym poprzez analizę zgłaszanych przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne przy wykorzystaniu aktualnych definicji chorób zakaźnych opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej w powiecie nowotarskim w 2024r były dane liczbowe o zachorowaniach na choroby zakaźne pochodzące z indywidualnych zgłoszeń. Do tut. Stacji wpłynęło **5305** zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne z czego **662** osób wymagało hospitalizacji.

*Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie nowotarskim
w latach 2023-2024*

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań	
		Rok 2023	Rok 2024
Salmoneloza	zatrucie pokarmowe	35	37
	posocznica	---	1
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez E. Coli biegunkotwórczą	---	1
	wywołane przez E. Coli enterokrwotoczną (werotoksyczną)	---	4
	wywołane przez E. Coli inną i BNO	---	10
	wywołane przez Clostridium difficile	13	66
Giardioza (lamblioza)		1	4
Kryptosporidioza		---	1
Wirusowe zakażenia jelitowe	rotawirusowe	34	86
	norowirusowe	86	64
	inne określone	29	50
	nieokreślone	2	3
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		128	191
Tularemia		---	1
Listerioza		---	2
Krztusiec		1	63
Płonica		255	255
Choroba meningokokowa zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych		---	1
Róża		13	26
Legioneloza choroba legionistów		1	1
Kiła	wczesna	2	6
	późna	---	1
	inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	2

Rzeżączka		1	---
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		---	1
Borelioza z Lyme	ogółem	100	139
	w tym : neuroborelioza	8	2
Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę/ podjęte szczepienia		81	72
Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	---	2
	nieokreślone	---	1
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	1	4
	inne określone i nieokreślone	2	3
Ospa wietrzna		481	1262
Różyczka		---	1
Wirusowe zapalenie wątroby typu B – przewlekłe i BNO		---	3
Wirusowe zapalenie wątroby typu C – przewlekłe i BNO		---	2
AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności		1	1
Nowo wykryte zakażenia HIV		2	2
Nagminne zapalenie przyusznic		5	3
Bąblowica (echinokokoza)		2	3
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	zapalenie opon mózgowych	5	3
	posocznica	2	25
	inna określona i nieokreślona	2	6
Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. E.coli		---	2
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	zapalenie opon mózgowych	---	1
	inna określona i nieokreślona	1	---
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych	określone	2	1
	inne, nieokreślone	1	2

Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		1	4
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		---	1
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		771	1076
Grypa	ogółem	1	13
	w tym dzieci (0-14 lat)	1	8
Zakażenia wirusem RSV	ogółem	7	179
	w tym u dzieci do lat 2	3	88
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego		218	1616

*w roku 2023 wprowadzono rejestrowanie zakażeń wirusem RSV oraz grypy potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego

Rok 2024 w powiecie nowotarskim był zdominowany przez zachorowania na grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego, ospę wietrzną oraz zachorowania na koronawirusa SARS-CoV-2. Odnotowano również duży wzrost zakażeń wirusem RSV.

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

COVID-19 to ostra choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Na terenie powiatu nowotarskiego w 2024r odnotowano ponowny wzrost zachorowań na tę jednostkę chorobową, zachorowało 1076 osób (rok 2023- 771), 43 osoby wymagały hospitalizacji, zgonów nie odnotowano.

Choroby przenoszone drogą pokarmową

Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

Wśród bakteryjnych zatruc pokarmowych nadal dominowały zachorowania wywołane przez pałeczki *Salmonella*. W 2024 roku odnotowano 37 przypadków (2023r.- 35) zachorowania utrzymują się na podobnym względnie stabilnym poziomie. Wszystkie zachorowania zgłoszone, rozpoznano w oparciu o wynik badania bakteriologicznego, typem serologicznym w większości przypadków była *Salmonella enteritidis*, odnotowano również inne typy salmonellozy takie jak *Enterica subsp.*, *Brandenburg*, *Derby*, *Schleissheim*, *Newport*. Zachorowania nie były powiązane ze sobą i przebiegały indywidualnie.

Zarejestrowano również 1 przypadek zachorowania na ***Salmonelozę pozajelitową – posocznicę*** (2023r – zgłoszeń nie odnotowano).

Wśród bakteryjnych zakażeń jelitowych najwięcej odnotowano zakażeń wywołanych przez ***Clostridium difficile*** -66 (2023r – 13) duży wzrost liczby chorych. Odnotowano również przypadki zakażeń wywołanych przez bakterię ***E. Coli biegunkotwórczą*** – 1 zachorowanie, ***enterokrwotoczną*** – 4 (zła jakość wody w budynkach prywatnych) zachorowania, ***inną i BNO***– 10 zachorowań – w poprzednich latach zakażeń takich nie odnotowano.

Wirusowe zakażenia żołądkowo – jelitowych, zarejestrowano 86 przypadków zakażeń wywołanych przez ***rotawirusy*** (w 2023r.- 34 przypadki), 64 – przez ***norowirusy*** (86 w 2023r.) , 191 przypadków ***biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu BNO*** – (128 w 2024r.), 50 – przypadków zakażenia jelitowego o ***określonej etiologii*** (w 2023r- 29), oraz 3 - przypadki zakażenia jelitowego o ***nieokreślonej etiologii*** (w 2023r- 2).

Choroby, którym zapobiega się, poprzez szczepienia

Krztusiec

Krztusiec (koklusz) to ostra choroba zakaźna dróg oddechowych, wywołana przez Gram-ujemną bakterię o nazwie *Bordetella pertussis*. W minionym roku obserwuje się jednak znaczący wzrost liczby zachorowań – 63 przypadki (2023r -1), chorowały dzieci i młodzież jak również osoby dorosłe. Za przyczynę wzrostu zachorowań na krztusiec w grupie dorosłych podaje się wygasanie odporności poszczepiennej. Wraz z upływem czasu od ostatniego szczepienia poziom przeciwciał ochronnych się obniża. Kolejną przyczyną jest to, że po zachorowaniu na krztusiec nie wytwarza się trwała odporność, co oznacza, że na krztusiec można chorować wielokrotnie w ciągu życia.

Różyczka

Najczęściej na różyczkę chorują dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, ale chorować mogą także osoby dorosłe. W Polsce szczepienie przeciwko różyczce, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, jest obowiązkowe i wykonuje się je łącznie ze szczepieniem przeciwko śwince i odrze (szczepionka skojarzona). Pierwsze szczepienie wykonuje się

u dzieci w 13-14 miesiącu życia. W 2024r odnotowano 1 zachorowanie na różyczkę (2023r–0). Nie stwierdzono też żadnego przypadku różyczki wrodzonej.

Nagminne zapalenie przyusznic – świnka

Świnka jest ostrą chorobą wieku dziecięcego. Jedynym rezerwuarem wirusa są ludzie. Wirus ten przenosi się z człowieka na człowieka przez bezpośredni kontakt oraz drogą kropelkową. Może przenosić się też przez przedmioty zanieczyszczone śliną osób chorych. W minionym roku odnotowano 3 zachorowania na świnkę (w 2023r. - 5) W ostatnich latach liczba zachorowań na świnkę utrzymuje się na niskim i stabilnym poziomie.

Zachorowania i podejrzenia zachorowań na gripę

W 2023r w związku ze zmianą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca, ustał obowiązek przesyłania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań o zachorowaniach na gripę i zachorowania grypopodobne. Natomiast wprowadzono obowiązek zgłaszania zachorowań na gripę oraz RSV potwierdzonych testem antygenowym (placówki POZ dysponują bezpłatnymi testami typu COMBO), a także wykazywane są przypadki potwierdzone badaniem molekularnym. W 2024 roku odnotowano 1616 zachorowań na gripę potwierdzonych szybkim testem antygenowym (w 2023r -218) 13 zachorowań na gripę potwierdzone badaniem molekularnym PCR (2023r-1) chorowało 8 dzieci w wieku od 0-14 lat. W 2024r odnotowano duży wzrost zachorowań na RSV – 179 przypadków (2023r -7) zachorowało 88 dzieci w wieku do 2 lat (2023r – 3).

Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego

Najczęstszą postacią zakażenia jest zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (ZOMR). W 2024r zarejestrowano zachorowania na **wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nie określone** - 3 przypadki (2023r- 2). Zarejestrowano również 4 zachorowania na **enterowirusowe zapalenie opon mózgowych** (2023r. -1). **Bakteryjne zapalenie opon mózgowych** utrzymują się na tym samym względnie stabilnym poziomie zarejestrowano

1 przypadek zachorowania na **zapalenie opon mózgowych określone** (2023r -2), **inne nieokreślone** -2 zachorowania (2023r-1). Odnotowano również **zapalenie opon mózgowych nieokreślone** - 4 przypadki (2023r-1). Zarejestrowano 1 zachorowanie na **chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae* zapalenie opon mózgowych** (2023r-0).

Zachorowania na chorobę wywołaną przez ***Streptococcus pneumoniae* zapalenie opon mózgowych** – 3 zachorowania (2023r -5), **posocznicę** -25 zachorowań -duży wzrost zachorowań, w 2023r odnotowano 2 zachorowania na **inną i nieokreśloną** -6 przypadków (w 2023r-2). Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na **zapalenie mózgu inne i nieokreślone**, w roku minionym zgłoszeń nie odnotowano. Zarejestrowano też 1 przypadek **choroby meningokokowej zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych** w roku 2023 nie odnotowano zgłoszeń.

Inne wirusowe zapalenie mózgu które zarejestrowano w 2024r to zapalenie opryszczkowe – 2 przypadki i nieokreślone 1 przypadek w roku poprzednim nie odnotowano zgłoszeń zachorowań.

Choroby przenoszone przez wektory i inne choroby odzwierzęce

Borelioza z Lyme

Jest to zakaźna wielonarządowa choroba wywołana przez krętki z rodzaju *Borrelia* przenoszona przez kleszcze. Stanowi najczęściej występującą chorobę odkleszczową w Polsce. Od kilku lat obserwowany jest wzrost zachorowań na boreliozę w Polsce.

W 2024r w powiecie nowotarskim odnotowano dalszy wzrost liczby chorych - 139 przypadków (2023r.-100). Przeważająca postać boreliozy to skórna, 2 to neuroborelioza. Wszystkie zarejestrowane przypadki przebiegały z objawami charakterystycznymi dla boreliozy, ale o różnym stopniu nasilenia.

Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

Wścieklizna to ostra choroba zakaźna ośrodkowego układu nerwowego, objawiająca się zapaleniem mózgu i rdzenia, prowadząca do śmierci. Źródłem zagrożenia mogą być wszystkie ssaki, najczęściej zwierzęta dzikie i zwierzęta domowe. W roku 2024r. zarejestrowano 72 przypadki pokąsań po których zdecydowano się na rozpoczęcie szczepień p/ wściekliznie (w roku poprzednim 81), 18 osób było z poza powiatu nowotarskiego.

Większość osób pokąsanych została zaszczepiona z powodu braku możliwości wykluczenia choroby u zwierzęcia lub z braku możliwości poddania zwierzęcia obserwacji weterynaryjnej. Najczęściej podejmowano szczepienia po pogryzieniu przez nieznane psy i koty, był też nietoperz, lis, szczur, mysz polna. Nie odnotowano żadnego przypadku wścieklizny u zwierząt, nie odnotowano ognisk wścieklizny oraz zachorowań na wściekliznę u ludzi.

Tularemia

Tularemia jest zoonozą (chorobą, która może zostać przeniesiona ze zwierząt na ludzi), wywoływaną przez bakterie *Francisella tularensis*. Bakteria ta może przetrwać kilka tygodni w niskiej temperaturze, zarówno w wodzie, wilgotnej glebie, sianie, jak i padlinie zwierzęcej. W 2024r odnotowano 1 przypadek zachorowania na tę jednostkę chorobową, w minionych latach nie odnotowano zachorowań.

Listerioza

Listerioza, bakteryjna choroba zakaźna, diagnozowana u ludzi i zwierząt. Zakażenia u ludzi wywoływane są najczęściej przez żywność zawierającą bakterie *L. monocytogenes* (nabiał, surowe owoce i warzywa oraz mięso). W roku 2024r odnotowano 2 zachorowania (2023r nie odnotowano zgłoszeń).

Inne choroby

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna to choroba zakaźna wywołana przez wirusa ospy wietrznej i półpaśca (Varicella-zoster virus). Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Choroba jest niezwykle zaraźliwa u dzieci i najczęściej przebiega łagodnie, jednak ostatnio obserwuje się zwiększenie liczby zachorowań wśród młodzieży i osób dorosłych. Wirus wywołujący chorobę szerzy się drogą kropelkową. W 2024 roku odnotowano **duży wzrost** liczby chorych na ospę wietrzną- 1262 przypadki (2023r-481). Z powodu powikłań hospitalizacji wymagało 9 osób.

Płonica (szkarlatyna)

Płonica jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez bakterię paciorkowca grupy A, wywołującego m.in. anginę. Rok 2024 był rokiem stabilizacji zachorowania utrzymywały się

na tym samym poziomie co w roku poprzednim odnotowano 255 zachorowań tyle samo w roku minionym, zachorowania nie wymagały hospitalizacji.

Róża

Róża to zakaźna choroba skóry wywołana przez paciorkowce. Jest ostrym stanem zapalnym skóry i tkanki podskórnej charakteryzującym się wysoką temperaturą ciała, nagłym początkiem i szybkim przebiegiem. Róża może powodować poważne zaburzenia ogólnoustrojowe. W 2024r. odnotowano nieznaczny wzrost liczby chorych 26 przypadków w roku poprzednim 13 zachorowań.

Gruźlica

W Polsce zapadalność na gruźlicę jest największa w starszych grupach wiekowych, natomiast gruźlica u dzieci stanowi od lat niewielki odsetek ogółu zachorowań. Dominującą grupą chorych na gruźlicę są mężczyźni w wieku średnim i podeszłym. W powiecie nowotarskim zachorowania na gruźlicę utrzymują się na względnie stabilnym poziomie, nie odnotowano znacznego wzrostu liczby chorych. Zarejestrowano 11 zachorowań - (2023r.-11) były to 4 kobiety i 7 mężczyzn.

Giardioza (lamblioza)

Giardioza to choroba pasożytnicza wywołana zarażeniem pierwotniakiem *Giardia intestinalis*, który pasożytuje w jelicie cienkim człowieka. Jest najczęstszą przyczyną przewlekłych i nawracających bólów brzucha biegunek u dzieci. Zarażenie następuje drogą pokarmową przez spożycie cysty. W 2024r zarejestrowano 4 zachorowania na tę jednostkę chorobową, w 2023r nie odnotowano 1 przypadek.

Kryptosporydioza

Kryptosporydioza to zakaźna choroba pasożytnicza, wywołana przez pierwotniaki *Cryptosporidium parvum* i *Cryptosporidium hominis*. objawia się dolegliwościami ze strony układu pokarmowego i w przebiegu przypomina silne zatrucie. W 2024r odnotowano 1 przypadek (2023r -zachorowań nie odnotowano).

Bąblowica (echinokokoza)

Bąblowica jest chorobą odzwierzęcą, wywoływaną przez larwy tasiemców bąblowcowych. Występuje na całym świecie, także w Polsce. Większość przypadków bąblowicy przebiega bezobjawowo. Jeśli bąblowica powoduje objawy, najczęściej należą do nich bóle brzucha, uczucie wzdęcia, rozpierania w nadbrzuszu, czasem nudności. W 2023r odnotowano 3 przypadki, w roku poprzednim 2 zachorowania.

Legioneloza choroba legionistów

Legioneloza jest chorobą układu oddechowego, wywoływaną przez bakterie *Legionella*, które mogą przeżyć w wodzie o bardzo różnej temperaturze (od 20-50°C). Rezerwuarem bakterii są zbiorniki wodne (naturalne i sztuczne), zawierające osad denny lub muł, a także wilgotna ziemia. W 2024r w powiecie nowotarskim zarejestrowano 1 przypadek (osoba chora przebywała w ośrodku wypoczynkowym w którym stwierdzono przekroczenia parametru *Legionella* w wodzie) w roku poprzednim zarejestrowano również 1 przypadek.

Choroby przenoszone drogą płciową (STD)

Rzeżączka

Rzeżączka to jedna z częściej występujących chorób wenerycznych, czyli zakażeń przenoszonych na drodze kontaktów seksualnych. W przypadku zakażenia patogenem odpowiedzialnym za rozwój rzeżączki możliwe jest skuteczne, całkowite wyleczenie. W 2024r nie odnotowano zgłoszeń zachorowań na tę jednostkę chorobową (2023r.-1).

Kiła wczesna

Kiła to choroba zakaźna głównie przenoszona drogą płciową (kiła nabyta) wywoływana jest przez bakterię krętka bladego. W 2024r zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na kiłę wczesną (2023r.-2), 1 przypadek zachorowania kiła późna (rok 2023 -0), inne postacie kiły i kiła niekreślona odnotowano 2 zachorowanie (rok 2023-1).

Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie

Chlamydiozy to grupa chorób zakaźnych wywołanych przez bakterie z rzędu *Chlamydiales*. W 2024r odnotowano 1 przypadek zachorowania na tę jednostkę chorobową (2023r.-nie odnotowano zgłoszeń).

Zakażenia HIV / choroba AIDS

Zakażenie HIV oznacza, że w organizmie człowieka znajduje się wirus nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. Wirus mnoży się i niszczy układ odpornościowy zakażonej osoby, który po pewnym czasie przestaje chronić organizm przed chorobami. Zakażenie HIV nie daje charakterystycznych objawów. Osoba, która nie wie, że żyje z HIV, może zachorować na AIDS. Może też zakażać innych. Nieleczone zakażenie HIV prowadzi do rozwoju AIDS, czyli zespołu nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. AIDS to końcowy etap nieleczonego zakażenia HIV. W 2024 r. zarejestrowano 2 przypadki zakażenia wirusem HIV oraz 1 przypadek zachorowania na AIDS (w 2022r zarejestrowano podobną liczbę chorych).

2.Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

W powiecie nowotarskim w roku 2024 były realizowane obowiązkowe szczepienia ochronne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Nadal realizowane były szczepienia dla dzieci z Ukrainy ze środków budżetu Państwa. Do WSSE w Krakowie przekazywane były w dalszym ciągu cotygodniowe raporty dot. ilości wykorzystanych preparatów szczepionkowych, wykorzystano 115 szczepionek pochodzących ze środków budżetu Państwa.

W 2023 roku wprowadzono nieodpłatne szczepienia przeciw HPV dla 13 i 14 nastolatków, zarówno dla dziewcząt jak i dla chłopców, akcje realizowano nadal w roku 2024, dodatkowo we wrześniu 2024r. rozpoczęto realizację szczepień przeciw HPV w szkołach. Dystrybucja preparatów szczepionkowych odbywała się za pośrednictwem powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych. W powiecie nowotarskim zaszczepiono w 2024 roku 898 dzieci.

W 2024r. obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi były objęte roczniki:

- **2024(1 rok życia)** szczepienie p/ gruźlicy, p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, p/błonicy, p/krztuścowi, p/tężcowi, p/haemophilus influenzae typu b, p/streptococcus pneumoniae, p/poliomyelitis, p/rotawirusom
- **2023 (2 rok życia)**szczepienia p/odrze, śwince, różyczce; p/streptococcus pneumoniae, p/błonicy, p/krztuścowi, p/tężcowi, p/poliomyelitis
- **2019 (6 rok życia)** szczepienia p/odrze, śwince, różyczce; p/błonicy, p/krztuścowi, p/tężcowi, p/poliomyelitis
- **2011 (14 rok życia)** szczepienia ; p/błonicy, p/tężcowi, p/krztuścowi
- **2006 (19 rok życia)** szczepienia ; p/błonicy, p/tężcowi

Tabela 1.

Procent zaszczepionych dzieci w danym roku życia przeciw danej jednostce chorobowej *

	1 r. ż	2 r. ż	6 r. ż	14 r. ż	19r.ż
WZW B	83,4	96,3			

Błonica, tężec, krztusiec	43,5	90,8	69,6	99,5	
Haemophilus influenzae typu b	44,1	90,1			
Poliomyelitis	43,9	90,9	99,1		
Streptococcus pneumoniae	51,2	92,9			
Odra, świnka, różyczka		69,2	95,6		
Błonica tężec					100

*% zaszczepionych dzieci – bez uwzględnienia pełnego cyklu dawek wskazanego w danym wieku

Procent zaszczepionych dzieci przeciw danej jednostce chorobowej – z podziałem na schemat szczepienia

- **WZW B**

Podstawowe		
	pierwotne	uzupełniające
2024	47,2%	36,2%
2023	10,0%	86,3%
2022	5,7%	90,9%

- **Gruźlica**

2024	97,6%
2023	97,7%

- **Rotawirusy**

2024	59,0%
2023	81,0%

- **Błonica, tężec, krztusiec**

	Podstawowe		Przypominające		
	pierwotne	uzupełniające	I	II	III
2024	43,5%				
2023	57,8	33,0			
2019	3,9	35,4	57,2		
2011	0,6	2,4	31,3	65,1	

- **Haemophilus influenzae typu b**

Podstawowe		
	pierwotne	uzupełniające
2024	44,1%	
2023	55,7%	34,4%

- **Poliomyelitis**

	Podstawowe		przypominające
	pierwotne	uzupełniające	
2024	43,9 %		
2023	57,9%	33,1%	
2019	4,0%	40,6%	54,5%

- **Streptococcus pneumoniae**

Podstawowe		
	pierwotne	uzupełniające
2024	51,2 %	
2023	32,2%	60,7%

- **Odra, świnka, różyczka**

		podstawowe	przypominające
2023		69,2%	
2019		40,5%	55,1%

- **Błonica, tężec**

	Podstawowe		Przypominające		
	pierwotne	uzupełniające	I	II	III
2006	0,1%	0,3%	4,3%	34,2%	61,2%

W 2024 zaobserwowano duży wzrost rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych dzieci zgodnie z PSO, większość osób odmawia zaszczepienia dzieci ze względu na poglądy antyszczepionkowe.

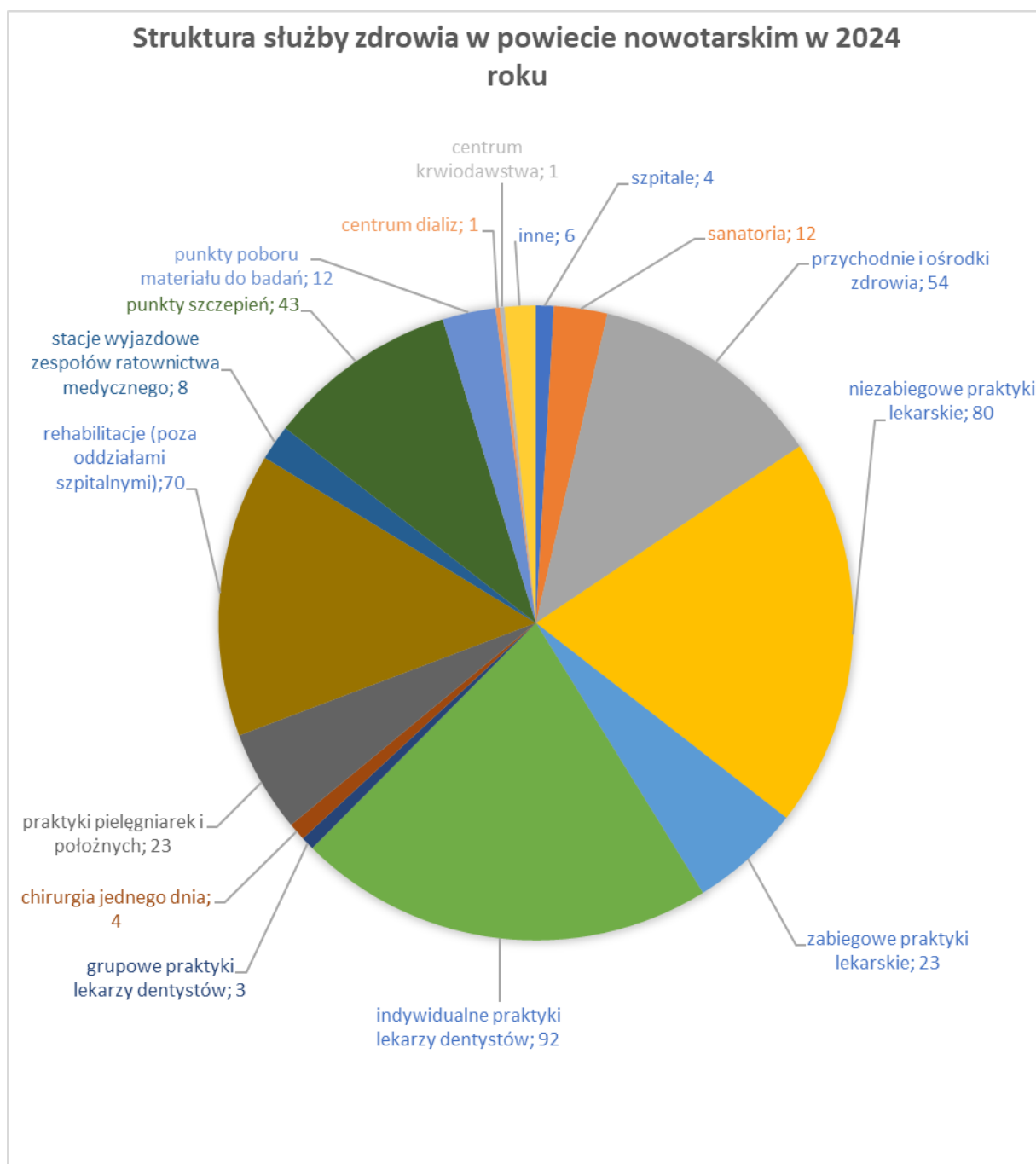
Ilość uchylających się na koniec roku 2021r. (323 dzieci, 352 rodziców)

Ilość uchylających się na koniec roku 2022r. (461 dzieci, 550 rodziców)

Ilość uchylających się na koniec roku 2023r. (565 dzieci, 654 rodziców)

Ilość uchylających się IV kw. 2024r. (724 dzieci, 934 rodziców)

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór sanitarny nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. W placówkach opieki zdrowotnej prowadzono nadzór nad: procesami dekontaminacji sprzętu medycznego oraz dezynfekcji pomieszczeń, szczepieniami ochronnymi, zakresem sprzątania pomieszczeń, stanem sanitarno-technicznym pomieszczeń, w których świadczone są usługi medyczne,

postępowaniem z odpadami w miejscu ich wytwarzania, realizacją procedur higienicznych, prowadzeniem kontroli wewnętrznej oraz sporządzaniem dokumentacji w tym obszarze. W szpitalach ponadto prowadzono kontrole w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych podczas których poddawano ocenie działalność komitetów oraz zespołów zakażeń szpitalnych.

W 2024 roku pod nadzorem PPIS w Nowym Targu znajdowało się ogółem 436 zakładów wykonujących działalność leczniczą. W 2024 roku skontrolowano łącznie 290 placówek medycznych, w których przeprowadzono łącznie 335 kontroli sanitarnych, w tym 5 kontroli interwencyjnych. Wydano 21 decyzje finansowe oraz 20 decyzji merytorycznych w związku ze stwierdzonymi w placówkach uchybieniami.

Kontrole interwencyjne przeprowadzono w obiektach takich jak: szpital, sanatoria, indywidulane praktyka lekarzy, dentystów. Kontrole interwencyjne obejmowały m. in. kontrole przeprowadzane na wniosek stron i dotyczyły głównie zastrzeżeń do warunków zakwaterowania i/lub stanu sanitarnego obiektów.

Szpital powiatu nowotarskiego spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 lutego 2022 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W 2024r. skontrolowano 3 szpitale - przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego, technicznego.

Kontrola sanitarna systemu kontroli zakażeń szpitalnych wykazała nieprawidłowości w Szpitalu Uzdrowskim w zakresie profilaktyki i terapii antybiotykowej oraz monitorowania czynników alarmowych i postępowania w przypadku ich wystąpienia na oddziałach.

W 2024r. skontrolowano 8 sanatoriów, w których przeprowadzono łącznie 14 kontroli. Wydano 3 decyzje merytoryczne i 3 decyzje płatnicze. Podczas kontroli przeprowadzonych w sanatoriach, w 1 obiekcie zlokalizowanym w Szczawnicy oraz w 1 obiekcie zlokalizowanym w Rabce Zdroju stwierdzono uchybienia, tj.: zniszczone futryny w drzwiach łazienkowych przy pokojach, zniszczone podłogi w ciągu komunikacyjnym, zły stan sanitarno-techniczny umywalki w łazience, zniszczone materace w pokojach na oddziale, brudne ściany w pokojach na oddziałach oraz zniszczona armatura pod prysznicem.

Skontrolowano 55 Przychodni/Ośrodków Zdrowia. Wydano 6 decyzji płatniczych, 5 decyzji merytorycznych.

Stwierdzane nieprawidłowości podczas kontroli kompleksowych m.in.; zły stan sanitarno - techniczny ścian na korytarzach i w gabinetach; nieprawidłowy ciąg technologiczny w

pomieszczeniu sterylizatorni ; nieprawidłowe procesy sterylizacji; nieprawidłowa gospodarka odpadami medycznymi; brak prawidłowo opracowanych procedur medycznych; brak protokołu kontroli wewnętrznej; brak harmonogramu pobierania próbek wody; brak szatni na odzież wierzchnią i higieniczną.

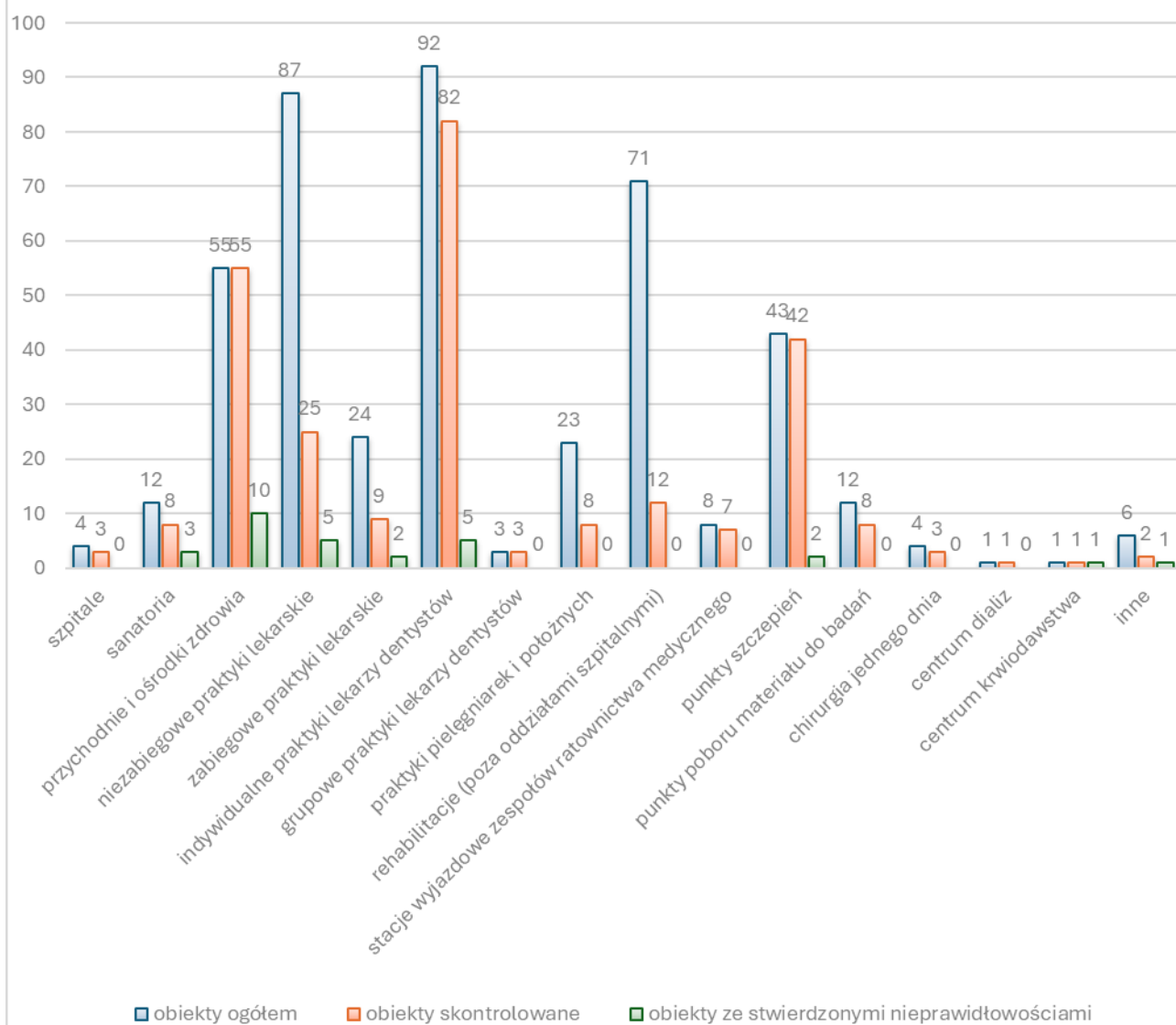
W 2024r. przeprowadzono także 42 kontrole planowe w punktach szczepień. Podczas kontroli w 2 punktach szczepień (w punkcie w Szczawnica, Szaflary) stwierdzono nieprawidłowości, tj.: brak aktualnego świadectwa wzorcowania elektronicznego rejestratora temperatury; brak do wglądu dokumentacji monitorowania warunków przechowywania preparatów szczepionkowych; brak udokumentowania wezwań do szczepień ochronnych.

W gabinetach stomatologicznych przeprowadzono łącznie 85 kontroli. Wydano 3 decyzje płaćnicze i 2 decyzje merytoryczne. Podczas kontroli planowych w 2 gabinetach stomatologicznych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m. in.; braku zachowania ciągu technologicznego w sterylizacji, brak prowadzonej dokumentacji procesu sterylizacji, nieopisane pakiety z narzędziami, brak prowadzonej kontroli biologicznej procesu sterylizacji, brak termometru w urządzeniu chłodniczym do przechowywania odpadów medycznych.

W 2024 r. skontrolowano Centrum Krwiodawstwa , w zakładzie stwierdzono nieprawidłowości, tj.: zniszczony sprzęt meblowy oraz brudne sufity w Punkcie pobrań materiału. Wydano 1 decyzję merytoryczną i 1 decyzję płaćniczą.

W pozostałych skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości t.j.; w pomieszczeniu podręcznej sterylizatorni przechowywane przeterminowane pakiety; odpady medyczne przechowywane w miejscu ich wytwarzania w otwartym, nieopisanym pojemniku powyżej 72 h poza urządzeniem chłodniczym; brak aktualnego sprawozdania z badania wody przeznaczonej do spożycia; brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie czyszczenia i dezynfekcji wentylacji mechanicznej i klimatyzacji; brak zapewnionej wentylacji w pomieszczeniu porządkowym; brak prowadzonej kontroli wewnętrznej w zakresie szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych; brak zapewnionego dozownika ze środkiem do dezynfekcji w pomieszczeniu porządkowym ; brak wyodrębnienia części klatki schodowej części usługowej od części mieszkalnej.

Wykonanie kontroli za 2024 r.

4.Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W ewidencji PSSE w Nowym Targu w 2024 roku znajdowało się 2440 obiektów żywieniowo-żywnościowych.

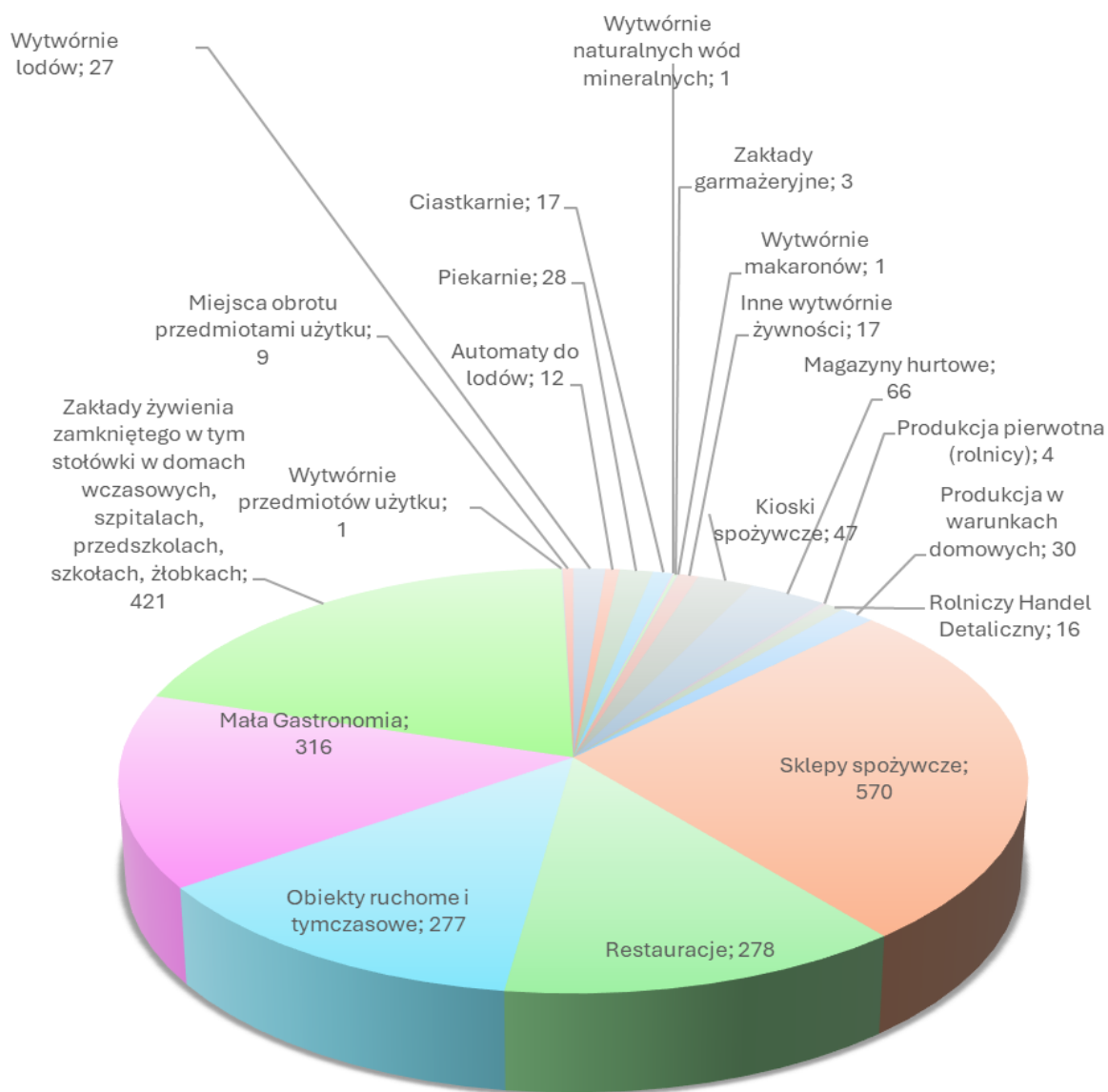
Łączna liczba przeprowadzonych kontroli w obiektach – 1376

Najczęściej występujące uchybienia sanitarno – higieniczne stwierdzone w czasie kontroli:

- brak decyzji zatwierdzających na punkty sprzedaży środków spożywczych, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny: sprzętu produkcyjnego, wyposażenia zakładu, mebli kuchennych, ścian, sufitów, drzwi, podłóg, regałów, brak sprawozdania z badania wody potwierdzającego jej dobrą jakość,
- braki w dokumentacji zakładu: orzeczeń lekarskich pracowników, protokołów z przeglądu przewodów wentylacyjnych

Działalność kontrolna Sekcji Żywności i Żywienia 2024 rok – powiat nowotarski ogółem

Struktura obiektów żywnościowych w powiecie nowotarskim w 2024 roku

**Liczba przeprowadzonych odbiorów importowanych i exportowanych środków
spożywczych 3234**

Powiat	Liczba wydanych świadectw		
	Importowych	Eksportowych	Razem
nowotarski	3213	21	3234

W 2024 roku wydano łącznie **3234 Świadectw** potwierdzających spełnienie wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze. Miejsce przeprowadzania oględzin - **Hala rewizyjna w Chyżnem**. Dodatkowo przeprowadzono odbiory 21 exportowanych środków spożywczych: jogurtów wegańskich produkowanych na bazie mleczka kokosowego będące produktami producenta z terenu powiatu nowotarskiego.

Najczęściej dokonywano oględzin świeżych owoców (arbuzy, winogrona), warzyw (kapusta, ogórki, pomidory, cukinia), owoców i warzyw mrożonych (malina, papryka, śliwki, wiśnie, jeżyny), wyrobów cukierniczych (wafle, browni, ciastka, batony, czekolada) i białka sojowego. Powyższy asortyment pochodził głównie z Turcji, Macedonii, Serbii, Ukrainy.

Odbiorcami importowanych środków spożywczych są cztery Agencje Celne:

- Agencja Celną JAS-FBG S.A., ul. Kolejowa 17, 40-706 Katowice Filia nr 150, 34-481 Chyżne 297;
- PKS INTERNATIONAL CARGO Spółka Akcyjna w Opolu, Agencja Celną w Chyżnem, 34-481 Chyżne 297,
- RUSAK EAST Sp. z o.o. Sp. z o.o. – Kraków Oddział Miejsce Wyznaczone 34-481 Chyżne,
- DTA BROKER Sp. z o. o., ul. Zielonogórska 6, 45-323 OPOLE, Miejsce Uznane Nr PL 350000MU0198 34-481 Chyżne 297.

Powyższe agencje reprezentują 167 importerów z całego kraju.

Liczba pobranych próbek – 408 próbek do badań laboratoryjnych, z czego zakwestionowano 10 (rodzynki i siemię lniane – ze względu na obecność zanieczyszczeń fizycznych, 5 próbek mięsa z uda indyka – ze względu na obecność bakterii Salmonella, porzeczką czarna mrożona – ze względu na przekroczenie dopuszczalnego poziomu pestycydów, oregano suszone – ze względu na wysoką zawartość szkodliwych dla zdrowia alkaloidów pirolizydynowych oraz suplement diety witamina D3 dla dzieci – ze względu na zaniżoną zawartość witaminy w stosunku do zadeklarowanej na opakowaniu).

Ocena żywienia w zakładach prowadzących całodienne wyżywienie pacjentów oraz posiłków w przedszkolach i szkołach.

W zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego tj. ; stołówki przedszkolne i szkolne, szpitale, sanatoria oraz w domach pomocy społecznej dokonano **142 oceny żywienia**, żaden jadłospis nie został zakwestionowany.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych – 570

w tym 57 decyzji unieruchomienia/zaprzestania prowadzenia działalności zakładów;

- w związku z kwestionowaną jakością zdrowotną wody
- w związku ze złym stanem sanitarnym obiektu

Liczba nałożonych mandatów –137

- na kwotę 29 250 zł

Liczba wniosków o nałożenie kary pieniężnej przez MPWIS w Krakowie – 9

Liczba postanowień PPIS o nałożeniu grzywny- 27

Liczba skarg i wniosków na niewłaściwy stan sanitarny – 80

- z których 47 uznano za zasadne

Głównymi przyczynami składania wniosków na podmioty działające w powiecie nowotarskim przez strony dotyczyły niewłaściwej jakości zdrowotnych środków spożywczych, nieprawidłowe oznakowanie produktów z rodzaju syropów soków i konfitur, niewłaściwy stan sanitarno -higieniczny zakładów.

W 2024 r. przeprowadzano **115 kontroli** w związku z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi lub informacyjnymi **RASFF o żywności niebezpiecznej i stanowiącej zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka.**

Nadzór nad sprzedażą internetową żywności, w tym w szczególności suplementów diety

PPIS prowadzi bieżący nadzór nad prawidłowości wprowadzania do obrotu (za pośrednictwem portali aukcyjnych i stron internetowych) środków spożywczych, w tym suplementów diety.

W roku 2024 prowadzono wzmożony nadzór nad sprzedażą internetową wyrobów regionalnych takich jak serki górskie oraz soki, syropy i przetwory owocowe, warzywne, grzybowe wprowadzane do sprzedaży w lokalnych punktach sprzedaży, przez internet oraz na placach targowych. Wzmożono nadzór nad produkcją typu RHD oraz produkcją w warunkach domowych.

5.Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk oraz jakość wody do spożycia oraz wody do kąpieli

I. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. WODA DO SPOŻYCIA

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416) oraz na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r., poz. 757) i rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Jednym z kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed szkodliwymi skutkami zanieczyszczeń wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Do oceny jakości wody za 2024 rok wykorzystano wyniki badań próbek wody pobieranych w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także sprawozdania z badań jakości wody prowadzonych przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej.

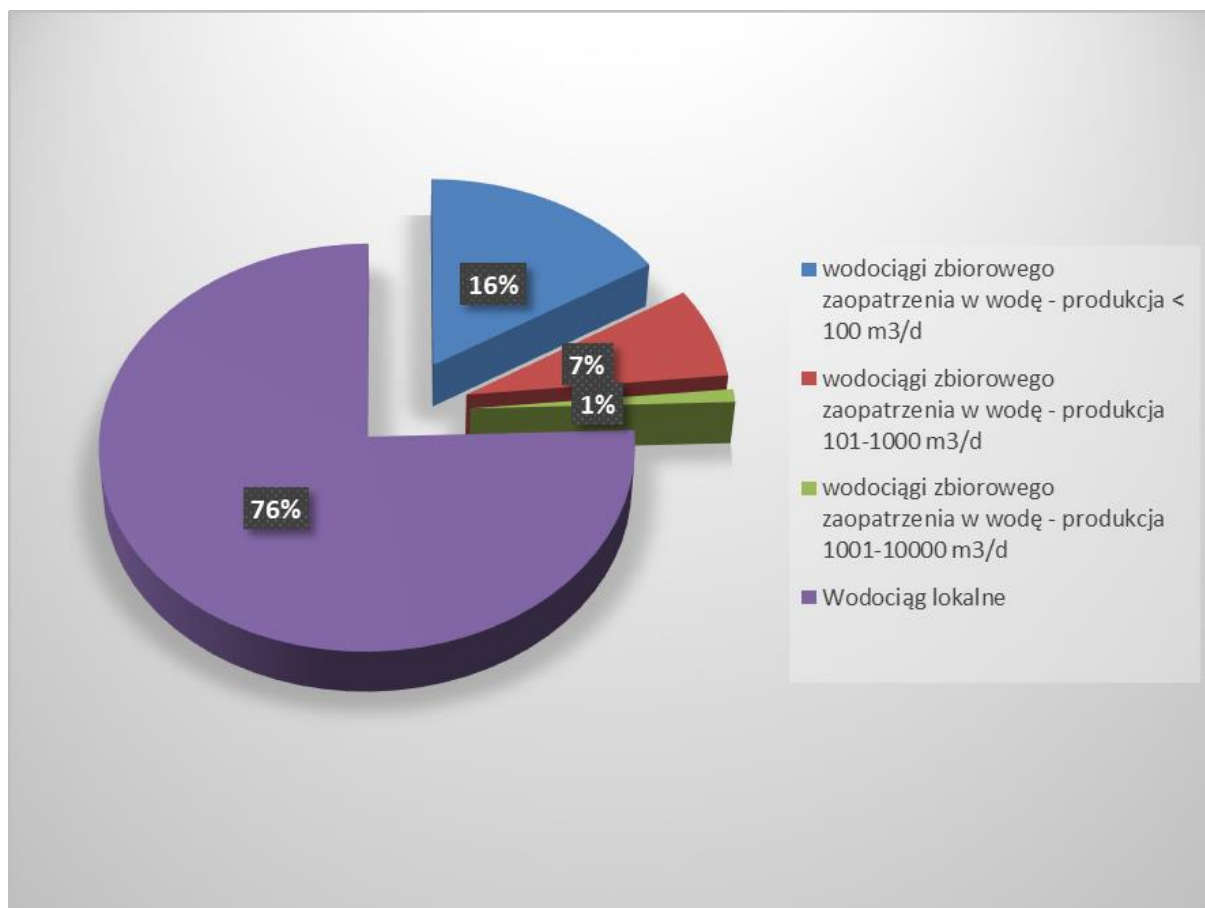
W 2024 roku w ewidencji znajdowało się 191 urządzeń zaopatrujących ludność w wodę do spożycia, w tym:

a) wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - 47 w tym:

- produkcji < 100 m³/d – 31 (skontrolowanych 28);
- produkcji 101-1000 m³/d– 14 (skontrolowanych 14);
- produkcji 1001-10000 m³/d –2 (skontrolowanych 2);

b) wodociągi lokalne – 145 (skontrolowanych 118);

c) studnie prywatne - woda ze studni prywatnych badana była w przypadku sygnalizacji na jej złą jakość;

Wykres 1. Urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi na terenie powiatu nowotarskiego

W 2024 roku pobrano do badań laboratoryjnych w ramach nadzoru 270 prób wody w tym:

- 270 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi/wodociągi, zgodnie z harmonogramem pobierania próbek wody w ramach kontroli urzędowej w tym: 187 próbek z grupy A oraz 83 próbki z grupy B;
- 20 próbek wody w związku z interwencjami konsumentów dotyczącymi pogorszenia jakości wody;

Otrzymano 370 sprawozdań z badania wody do spożycia przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionych harmonogramów.

W 2024 roku w powiecie nowotarskim jakość wody dostarczanej przez wodociągi wielokrotnie nie spełniała wymagań Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294, z późn. zm.).

PPIS w Nowym Targu w 2024 roku prowadził 136 postępowań administracyjnych. Wydawane były decyzje o braku przydatności wody do spożycia (63 postępowania) oraz decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia (73 postępowania). Wydawano również 106 decyzji płatniczych związanymi z przekroczonymi parametrami.

Decyzje o zakazie używania wody wydawane były ze względu na zanieczyszczenie bakteriologiczne wody – obecność bakterii z grupy coli, bakterii *Escherichia coli*, *Enterokoków* kałowych, *Clostridium perfringens*.

We wszystkich przypadkach nakazywano podjęcie w terminie natychmiastowym działań naprawczych.

Decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia – dotyczyły przekroczeń parametrów takich jak: mętność, barwa, zapach, jon amonu, mangan, żelazo, sód, ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C, liczba bakterii grupy coli.

W 87 próbkach stwierdzono przekroczenia mikrobiologiczne, w 32 próbkach stwierdzono przekroczenia fizykochemiczne, w 17 próbkach stwierdzono przekroczenia mikrobiologiczne i fizykochemiczne.

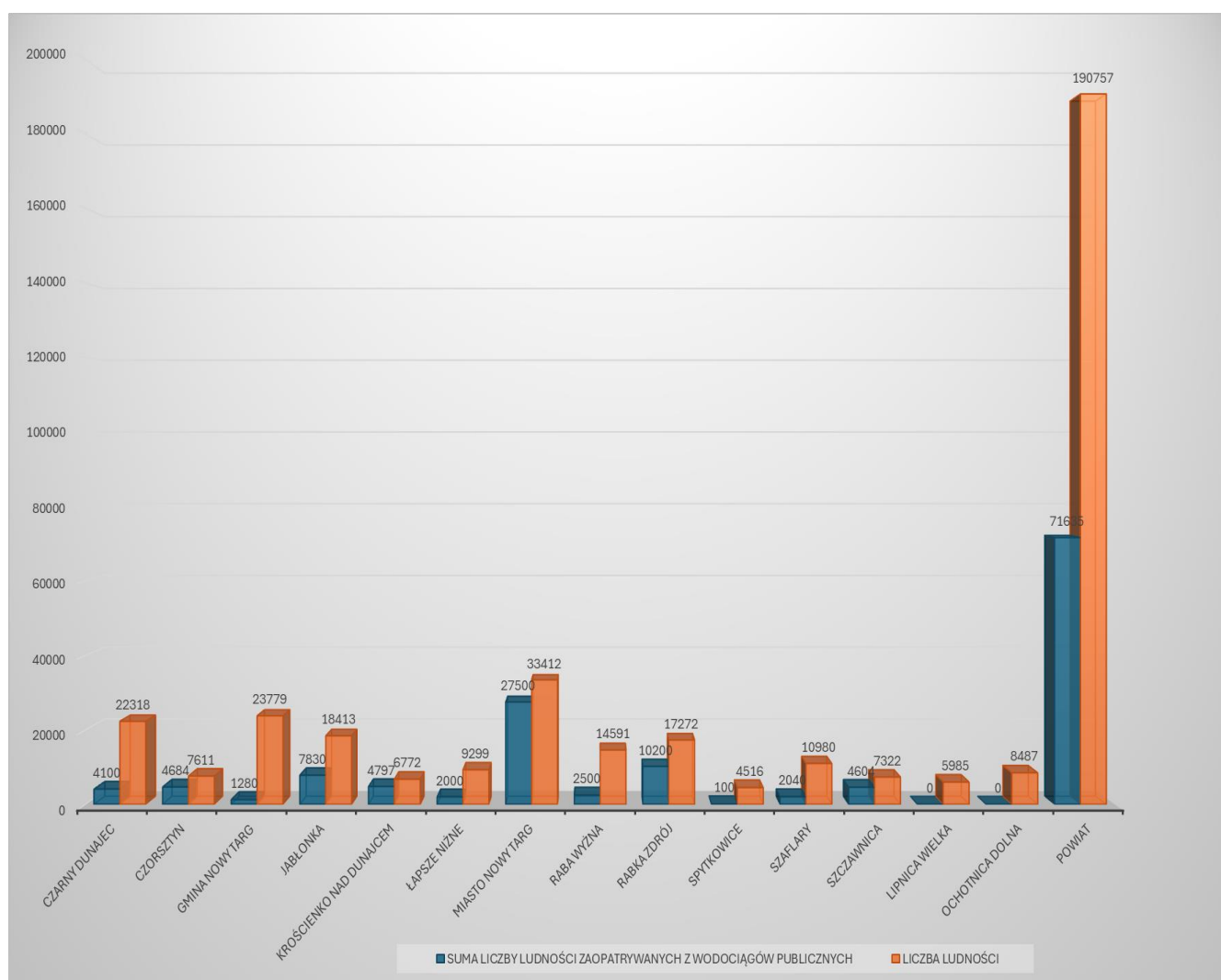
W 2024 r. z wody pochodzącej z przedmiotowych wodociągów korzystało prawie 72 tys. konsumentów (dane pozyskane od producentów wody), co stanowi ok. 38 % mieszkańców w powiecie nowotarskim.

Z wody pochodzącej z ujęć o niewiadomej jakości nadal korzysta ok 62 % mieszkańców.

Na terenie dwóch gmin z naszego powiatu nie jest zgłoszony ani jeden wodociąg.

Nazwa	SUMA LICZBY LUDNOŚCI ZAOPATRYWANYCH Z WODOCIĄGÓW PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH POD NADZOREM	LICZBA LUDNOŚCI	Procent
CZARNY DUNAJEC	4100	22318	18,37%
CZORSZTYN	4684	7611	61,54%
GMINA NOWY TARG	1280	23779	5,38%
JABŁONKA	7830	18413	42,52%
KROŚCIENKO NAD DUNAJCEM	4797	6772	70,84%
ŁAPSZE NIŻNE	2000	9299	21,51%
MIASTO NOWY TARG	27500	33412	82,31%
RABA WYŻNA	2500	14591	17,13%
RABKA ZDRÓJ	10200	17272	59,06%

SPYTKOWICE	100	4516	2,21%
SZAFLARY	2040	10980	18,58%
SZCZAWNICA	4604	7322	62,88%
LIPNICA WIELKA	0	5985	0,00%
OCHOTNICA DOLNA	0	8487	0,00%
POWIAT	71635	190757	37,55%

Wykres 2. Procent mieszkańców korzystających z wodociągu będącego pod nadzorem Tut. Inspektora (o zbadanej jakości wody) w poszczególnych gminach powiatu nowotarskiego.

W 2024 roku wydano jedną decyzję zatwierdzającą system jakości badań wody do spożycia przez ludzi w laboratorium.

Na koniec roku 2024 jeden wodociąg dostarczał wodę nie odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), pozostałe wodociągi dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),

Studnie prywatne - woda ze studni prywatnych badana była w przypadku sygnalizacji, interwencji na jej złą jakość.

2. Miejsca rekreacji wodnej

W 2024 r. na terenie powiatu nowotarskiego funkcjonowało jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli Niedzica „Zamajerz” znajdujące się przy plaży Pieniny w miejscowości Niedzica Zamek. Sezon kąpielowy wyznaczono w okresie od 13 lipca do 11 sierpnia 2024 r. W trakcie trwania sezonu kąpieliskowego przeprowadzono jedną kontrolę stanu sanitarnego obiektu, która nie wykazała nieprawidłowości. Teren obiektu był uporządkowany, piasek na plaży utrzymany w należytej czystości. Nad bezpieczeństwem kąpiących się czuwali zatrudnieni ratownicy. Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli było oznakowane przez organizatora zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Próbki do badań w zakresie mikrobiologicznym pobierane były zgodnie z ustalonym z PPIS w Nowym Targu harmonogramem. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego PPIS pobrał jedną próbkę wody. W ramach kontroli wewnętrznej w trakcie sezonu pobrano 2 próbki wody do badań. Przeprowadzone badania próbek wody zarówno w ramach nadzoru PPIS oraz kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczeń, woda w miejscu wykorzystywanym do kąpeli spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.01.2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz.U. z 2019r. poz. 255). W roku sprawozdawczym, nie zgłaszano interwencji związanych z funkcjonowaniem lub jakością wody w kąpielisku. Na terenie powiatu nowotarskiego w 2024 roku nie funkcjonowało kąpielisko.

Na podstawie sprawozdań z badań, PPIS w Nowym Targu dokonywał bieżącej oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli i informował organizatora oraz Wójta Gminy Łapsze Niżne o jakości wody do kąpeli.

3. Pływalnie

W ewidencji znajdowało się 30 pływalni: krytych jest 28, w tym jeden park wodny oraz 2 parki wodne traktowane jako pływalnia kryta – odkryta, łącznie około 230 niecek basenowych.

Dodatkowo w ewidencji znajdują się 4 obiekty niespełniające definicji pływalni: odkryte są 3 oraz 1 park wodny traktowany jako pływalnia kryta-odkryta. Skontrolowano wszystkie 4 ewidencjonowane pływalnie w ramach kontroli planowych, pod względem sanitarnym i technicznym nie stwierdzono nieprawidłowości w trzech obiektach. W jednym obiekcie stwierdzono uchybienia w zakresie sanitarno-technicznym tj. nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny niecki basenowej, brak pomieszczenia na środki chemiczne oraz nie odpowiedni stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny otoczenia wokół niecki basenowej.

W ciągu roku skontrolowano 29 pływalni, w stosunku do 8 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydane decyzje administracyjne), które dotyczyły następujących nieprawidłowości:

- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny sufitów w pomieszczeniach: szatni basenowej, hali basenowe oraz węzła sanitarnego damskiego; nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny spłuczek w węzłach sanitarnych przy saunach;
- brak uzgodnionego harmonogramu badania wody na rok 2024, brak sprawozdań z badań wody z niecek basenowych, brak sprawozdania z badania wody do spożycia, brak aktualnego protokołu z okresowej kontroli przewodów kominiarskich, nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny sufitu na hali basenowej;
- nieodpowiedni stan sanitarno-higieniczny niecki basenowej, nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny ścian w magazynie środków chemicznych, nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny drzwi w węźle sanitarnym damskim oraz męskim, brak zapewnionej odpowiedniej wymiany powietrza w szatni męskiej;

- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny sufitów w pomieszczeniach hali basenowej oraz jacuzzi, nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny ściany przy natrysku w pomieszczeniu z sauną parową oraz sauną suchą, nieodpowiedni stan sanitarno-higieniczny łóżka do masażu w części SPA;
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny ściany oraz podłogi w pomieszczeniu uzdatniania wody, nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny sufitu na klatce schodowej, nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny ściany w toalecie damskiej w szatni;
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny ścian i sufitów w pomieszczeniach: hali sportowej, szatni basenowej koedukacyjnej, w pokoju obsługi przy basenie oraz w zapleczu basenu (podbasenie);
- brak uzgodnionego harmonogramu badania wody na rok 2024, brak raportów w zapisami monitorowanych parametrów oznaczanych w wodzie basenowej

W 2024 roku wydano 40 decyzji administracyjnych dotyczących złej jakości wody na pływalniach (13 decyzji nakazujących unieruchomienie niecek/jacuzzi/brodzików oraz 20 decyzji nakazujących doprowadzenie wody do odpowiedniej jakości w nieckach basenowych oraz 7 decyzji dot. przekroczenia parametru legionelli pod natryskami).

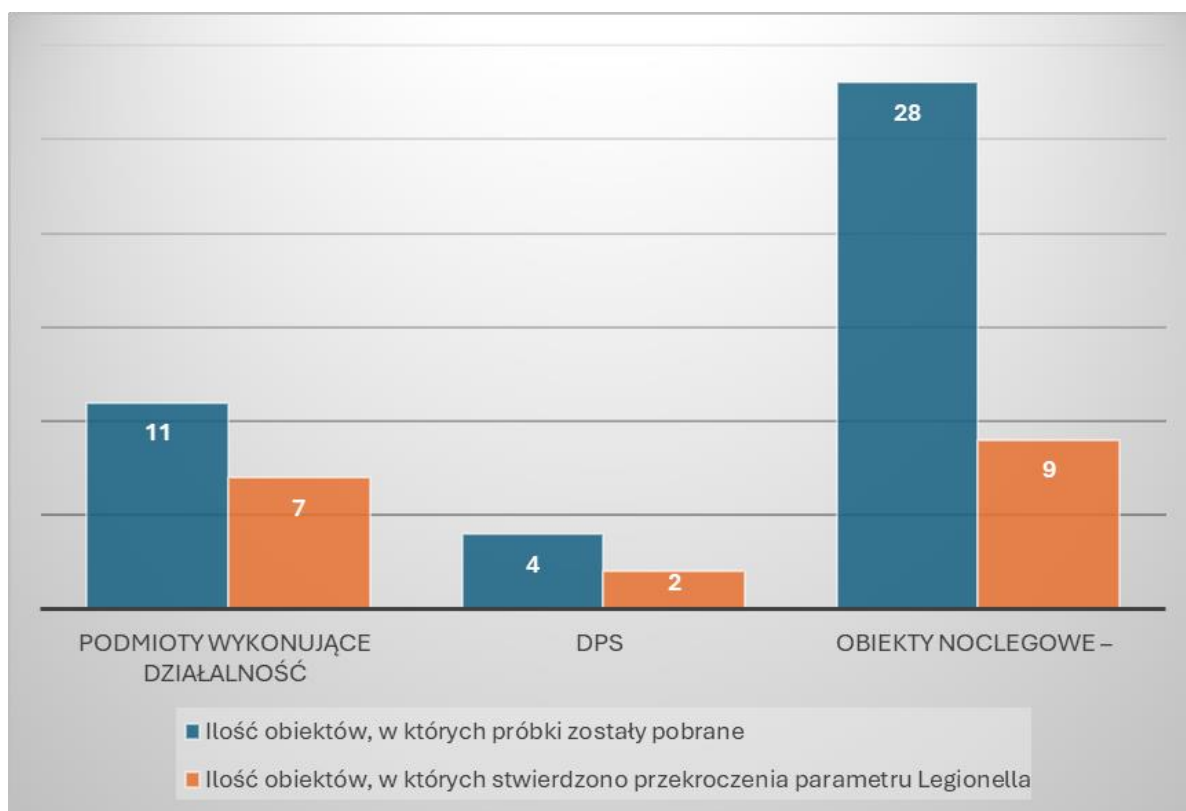
W ciągu roku 2024 próbki wody pobierane były w 26 obiektach. Pobrano 205 próbek wody z basenów (w tym było dodatkowo było pobranych 162 prób w kierunku badań legionella w nieckach basenowych – dając łącznie 367 pobranych próbek wody basenowej).

W I kwartale 2025 roku wydawane były roczne oceny pływalni. Pięć pływalni nie oceniano z uwagi na fakt, iż była nieczynna w okresie za jaki wydawano ocenę. Szesnaście pływalni oceniono jako spełniające wymagania bez zastrzeżeń. Dwanaście pływalni oceniono jako spełniające wymagania z nieprawidłowościami.

4. Legionella:

W roku 2024 pobrano 218 próbek planowanych oraz 14 próbek doraźnych do badań w kierunku Legionella sp. Probki pobierane były w 43 obiektach:

- Podmioty wykonujące działalność leczniczą – pobrano próbki w 11 obiektach, w 4 obiektach stwierdzono przekroczenia na poziomie skażenia średnim, z czego w dwóch obiektach stwierdzono przekroczenie na poziomie skażenia średnim dwa razy w ciągu roku; w 3 obiektach stwierdzono przekroczenia na poziomie skażenia wysokim, z czego w jednym obiekcie stwierdzono przekroczenie na poziomie skażenia wysokim, dwa razy w ciągu roku oraz w 1 obiekcie stwierdzono przekroczenia na poziomie skażenia bardzo wysokim;
- DPS – pobrano próbki w 4 obiektach, w 2 obiektach stwierdzono przekroczenia na poziomie skażenia średnim, w 1 obiekcie stwierdzono przekroczenia na poziomie skażenia wysokim;
- Obiekty noclegowe – pobrano próbki w 28 obiektach, w 5 obiektach stwierdzono przekroczenia na poziomie skażenia średnim oraz w 4 obiektach stwierdzono przekroczenia na poziomie skażenia wysokim;

Wykres 3. Liczba pobranych próbek ciepłej wody użytkowej w 2024 r. oraz ilość stwierdzonych przekroczeń parametru Legionella.

W stosunku do 18 obiektów prowadzone było postępowanie administracyjne dot. przekroczeń parametru Legionella, we wszystkich obiektach jakość wody została

doprowadzona do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294, z późn. zm.).

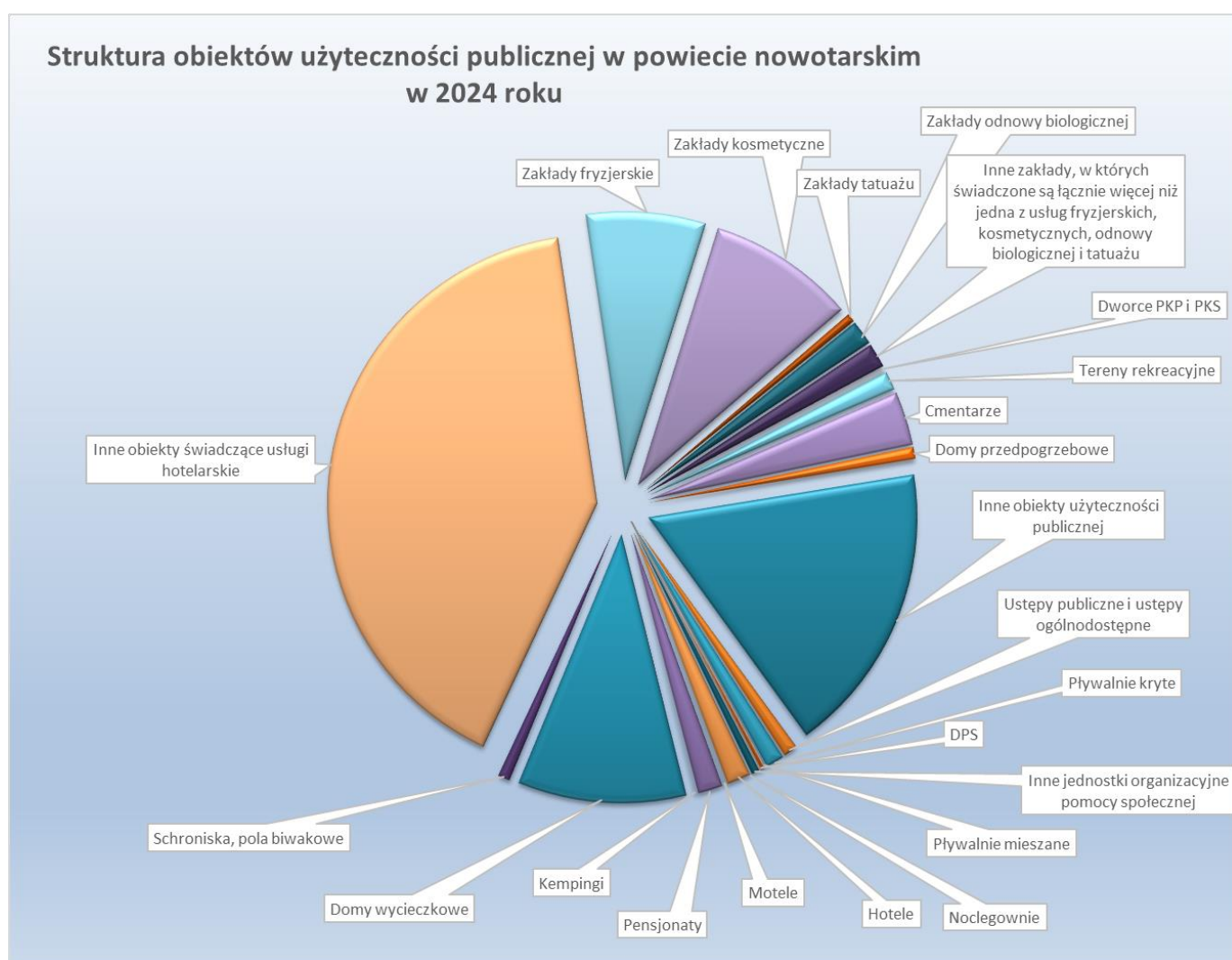
5. Obiekty użyteczności publicznej:

W 2024 roku na terenie powiatu nowotarskiego przeprowadzono 737 kontroli w 637 obiektach użyteczności publicznej, spośród 2518 ujętych w ewidencji tj. 25,3%. (2023 r. – 21,1%).

W ewidencji znajdują się następujące obiekty:

- ✓ Ustępy publiczne oraz ustępy ogólnodostępne – w ewidencji znajdują 19 ustępów publicznych oraz 3 ustępy ogólnodostępne;
- ✓ Pływalnie kryte, w tym parki wodne - w ewidencji znajdują 28 obiektów;
- ✓ Pływalnie mieszane (kryto-odkryte) - w ewidencji znajdują 2 obiektów;
- ✓ Domy pomocy społecznej - w ewidencji znajdują 8 obiektów;
- ✓ Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej - w ewidencji znajdują 12 obiektów;
- ✓ Noclegownie - w ewidencji znajdują 1 obiekt;
- ✓ Obiekty hotelarskie - ogółem w ewidencji znajdują się 354 obiektów (hotele – 36, motele – 5, pensjonaty – 37, kempingi – 3, domy wycieczkowe – 255, schroniska, pola biwakowe – 18);
- ✓ Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie - w ewidencji znajdują 1025 obiektów;
- ✓ Zakłady fryzjerskie - w ewidencji znajdują 180 obiektów;
- ✓ Zakłady kosmetyczne - w ewidencji znajdują 224 obiektów;
- ✓ Zakłady tatuażu - w ewidencji znajdują 13 obiektów;
- ✓ Zakłady odnowy biologicznej – w ewidencji znajdują 37 obiektów;

- ✓ Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu - w ewidencji znajdują 37 obiektów;
- ✓ Dorce PKP i PKS - w ewidencji znajdują 6 obiektów;
- ✓ Tereny rekreacyjne – w ewidencji znajdują 28 obiektów;
- ✓ Cmentarze - w ewidencji znajdują 81 obiektów;
- ✓ Domy przedpogrzebowe - w ewidencji znajdują 18 obiektów;
- ✓ Inne obiekty użyteczności publicznej - w ewidencji znajdują 442 obiektów;

Wykres 4. Struktura obiektów użyteczności publicznej w powiecie nowotarskim w 2024 roku.

- **Ustępy publiczne oraz ustępy ogólnodostępne:**

W ewidencji na koniec 2024 r. znajdowało się ogółem 22 ustępy publiczne stałe, skanalizowane. W ciągu roku skontrolowano 1 ustęp publiczny. W stosunku do 1 obiektu było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzję administracyjną).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w ustępach publicznych najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Domy Pomocy Społecznej, Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej:**

W ewidencji w tych grupach obiektów znajdowało się 8 domów pomocy społecznej oraz 12 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Skontrolowano 11 obiektów z tej grupy. W stosunku do 4 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w domach pomocy społecznej najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarno-technicznego oraz sanitarno-higienicznego pomieszczeń.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Noclegownie:**

W ewidencji na koniec 2024 r. znajdowała się 1 noclegownia. W 2024 r. nie skontrolowano żadnego obiektu z tej kategorii.

- **Obiekty hotelarskie ogółem:**

- Hotele - W ewidencji na koniec 2024 r. znajdowało się 36 hoteli. Skontrolowano 14 obiektów z tej grupy. W stosunku do 9 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).
- Motele - W ewidencji znajdują się 5 obiektów. W 2024 r. skontrolowano 3 obiekty z tej kategorii. W stosunku do 2 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

- Pensjonaty - W ewidencji na koniec 2024 r. było 37 obiektów. Skontrolowano 8 obiektów. Stan sanitarno-porządkowy większości obiektów nie budził zastrzeżeń. Jako złe pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym oceniono 2 obiekty, postępowania administracyjne jest zakończone – wykonano punkty decyzji.
- Kempingi - W ewidencji znajdują się 3 kempingi. W 2024 r. nie skontrolowano żadnego obiektu z tej kategorii.
- Domy Wycieczkowe w skład których wchodzi następujące rodzaje obiektów: domy wycieczkowe oraz wczasowe - W ewidencji znajdują się 255 obiektów tej kategorii. W 2024 r. skontrolowano 145 obiektów z tej kategorii. W stosunku do 35 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).
- Schroniska młodzieżowe, schroniska, pola biwakowe - W nadzorze znajdowało się w tej grupie 18 obiektów. Skontrolowano 2 obiekty. W stosunku do 1 obiektu było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzję administracyjną).

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

• **Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie:**

W ewidencji na koniec 2024 r. znajdowało się 1025 obiektów, w skład których wchodzi następujące rodzaje obiektów: pokoje gościnne oraz agroturystyki. Skontrolowano 57 obiektów. W stosunku do 11 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli we wszystkich obiektach, w których świadczone są usługi hotelarskie najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły:

- ✓ nieodpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ścian oraz sufitów pomieszczeń;
- ✓ braku zapewnionej wentylacji pomieszczeń pozwalająca na odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach;
- ✓ brak aktualnych sprawozdań badań stwierdzających odpowiednią jakość wody do spożycia;
- ✓ brak aktualnego protokołu skuteczności wentylacji;

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Zakłady fryzjerskie:**

W ewidencji na koniec 2024 r. było 180 obiektów. Skontrolowano 79 obiektów tej kategorii. Stan sanitarny większości obiektów nie budził zastrzeżeń. W stosunku do 13 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w zakładach fryzjerskich najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły:

- ✓ nieodpowiedniego stanu sanitarnotechnicznego ścian oraz sufitu w pomieszczeniach;
- ✓ braku zapewnionej wentylacji pomieszczeń pozwalająca na odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach;
- ✓ brak aktualnych sprawozdań badań stwierdzających odpowiednią jakość wody do spożycia;
- ✓ brak aktualnego protokołu skuteczności wentylacji;

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Zakłady kosmetyczne:**

W ewidencji na koniec 2024 r. było 224 obiektów. Skontrolowano 92 obiektów tej kategorii. W stosunku do 9 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w zakładach kosmetycznych najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły:

- ✓ nieodpowiedniego stanu sanitarnotechnicznego ścian oraz sufitu w pomieszczeniach;
- ✓ braku zapewnionej wentylacji pomieszczeń pozwalająca na odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach;
- ✓ brak opracowanych procedur w zakładzie;

Zakłady kosmetyczne, w których wytwarzane są odpady medyczne oraz zakłady tatuażu posiadają opracowane i wdrożone procedury dotyczące zasad selektywnej zbiorki odpadów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Zakłady tatuażu:**

W ewidencji na koniec 2024 r. było 13 obiektów. Skontrolowano 8 obiektów. W stosunku do 1 obiektu było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzję administracyjną).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w zakładach kosmetycznych najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły nieodpowiedniego stanu sanitarnotechnicznego ścian oraz sufitu w pomieszczeniach.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Zakłady odnowy biologicznej:**

W ewidencji na koniec 2024 r. było 13 obiektów. Skontrolowano 13 zakładów odnowy biologicznej. W stosunku do 3 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w zakładach odnowy biologicznej najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły:

- ✓ nieodpowiedniego stanu sanitarnotechnicznego ścian oraz sufitu w pomieszczeniach;
- ✓ braku zapewnionej wentylacji pomieszczeń pozwalająca na odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach;
- ✓ brak aktualnych sprawozdań badań stwierdzających odpowiednią jakość wody do spożycia;
- ✓ brak aktualnego protokołu skuteczności wentylacji;

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu:**

W ewidencji na koniec 2024 r. znajdowało się 37 obiektów. W trakcie roku skontrolowano 23 zakłady. W stosunku do 7 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w tej grupie obiektów najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły nieodpowiedniego stanu sanitarnotechnicznego ścian oraz sufitu w pomieszczeniach.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Obiekty komunikacji publicznej:**

Powyższa grupa obejmuje różnorodne obiekty zajmujące się obsługą osób podróżujących. W ewidencji tut. Stacji na koniec 2024 r. były następujące obiekty:

Dworce autobusowe - 3

Dworce i Stacje kolejowe – 3

W 2024 r. skontrolowano jeden dworzec autobusowy oraz dwie stacje kolejowe. W 2024 r. nie skontrolowano żadnego obiektu z tej kategorii.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Tereny rekreacyjne:**

W ewidencji na koniec 2024 r. było 28 obiektów. Skontrolowano 12 obiektów. W stosunku do 2 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w tej grupie obiektów najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły brak aktualnych sprawozdań badań stwierdzających odpowiednią jakość wody do spożycia oraz brak aktualnego protokołu skuteczności wentylacji oraz nieodpowiedniego stanu sanitarnotechnicznego ścian oraz sufitu w pomieszczeniach.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

- **Cментарze:**

W ewidencji na koniec 2024 r. było 81 obiektów. Skontrolowano 33 obiektów tej kategorii. W stosunku do 3 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne). W trakcie przeprowadzonych kontroli w tej grupie obiektów najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły nieodpowiedniego gospodarowania odpadami oraz braku ogrodzenia.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

Zakłady pogrzebowe:

W ewidencji na koniec 2024 r. było 18 obiektów. Skontrolowano 5 obiektów. . Stan sanitarny większości obiektów nie budził zastrzeżeń. W stosunku do 1 obiektu było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzję administracyjną) w sprawie braku dokumentów.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

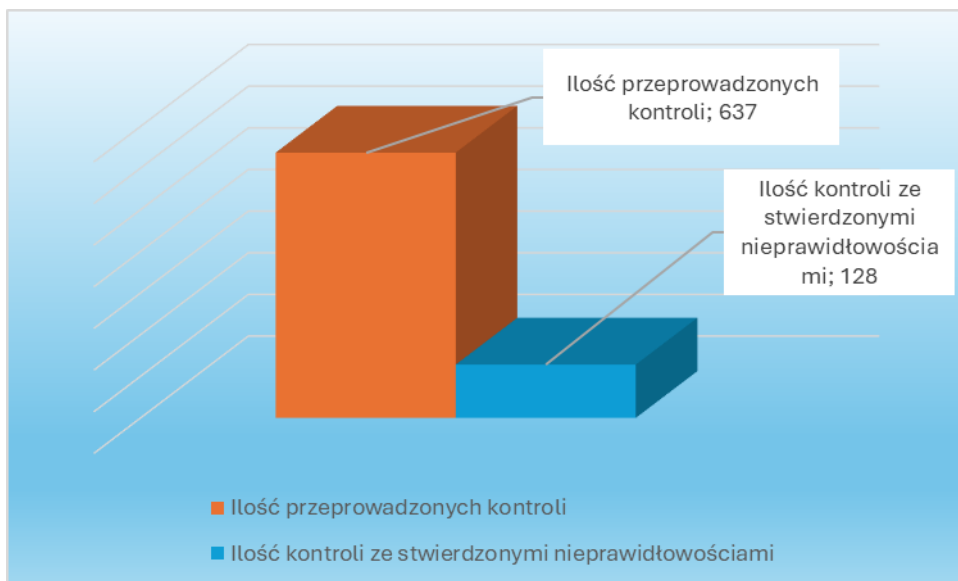
Inne obiekty użyteczności publicznej:

Grupa ta obejmuje różnorodne obiekty użyteczności publicznej. W ewidencji na koniec 2024 r. było 442 obiektów. Przeprowadzono 103 kontrole w tej kategorii. W stosunku do 15 obiektów było wszczęte postępowanie administracyjne (wydano decyzje administracyjne).

W trakcie przeprowadzonych kontroli w tej grupie obiektów najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły:

- ✓ nieodpowiedniego stanu sanitarnotechnicznego ścian oraz sufitu w pomieszczeniach;
- ✓ braku zapewnionej wentylacji pomieszczeń pozwalająca na odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach;
- ✓ brak aktualnych sprawozdań badań stwierdzających odpowiednią jakość wody do spożycia;
- ✓ brak aktualnego protokołu skuteczności wentylacji;
- ✓ brak wydzielonego pomieszczenia szatni oraz jadalni;

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

Wykres 4. Stosunek kontroli z nieprawidłowościami do ilości przeprowadzonych wszystkich kontroli

6. Gospodarka odpadami komunalnymi, gospodarki ściekowej, dezynsekcji i deratyzacji.

W 2024 roku przeprowadzając kontrole w obiektach użyteczności publicznej będących pod nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej każdorazowo sprawdzano czy odpowiednio jest prowadzona gospodarka odpadami komunalnymi, gospodarka ściekowa, oraz częstotliwość wykonywania dezynsekcji i deratyzacji.

Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości ww. zakresie: nieodpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi, brak dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych. W stosunku do tych obiektów wszczęte zostały postępowania administracyjne (wydane zostały decyzje administracyjne).

7. Liczba wydanych opinii w zakresie organizacji imprez masowych:

Wydano 33 opinie dot. imprez masowych, regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach, procedur stosowanych w zakładach kosmetycznych, kategoryzacji obiektów.

8. Liczba wydanych decyzji zezwalających na przewóz zwłok lub szczątków w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granice:

Wydano 43 decyzji zezwalające na przewóz zwłok lub szczątków w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granice.

9. Liczba postanowień opiniujących wnioski na sprowadzenie zwłok lub szczątków z zagranicy:

Wydano 59 postanowienia w tym 52 postanowień dot. sprowadzenia zwłok z zagranicy.

10. Liczba rozpatrzonych wniosków/ sygnałów obywatelskich:

Rozpatrzono 37 sygnałów obywatelskich dotyczących uciążliwości i zagrożeń dla mieszkańców oraz przekazano 14 wniosków o interwencję do właściwych organów celem wykorzystania służbowego zgodnie z posiadanymi kompetencjami w obiektach użyteczności publicznej lub prywatnych posesji/mieszkań itp.

Wnioski dotyczyły głównie złych warunków sanitarnych w obiektach, złej jakości wody, gospodarki odpadami oraz gospodarki ściekowej.

PODSUMOWANIE

W Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej PSSE w Nowym Targu w roku 2024:

Pobrano 859 próbki wody (w tym planowanych 815, doraźnych 44).

Plan został wykonany w 101%. Kontrole doraźne zostały wykonane w 140 % ze względu na dużą ilość sygnałów obywatelskich od stron.

Działalność kontrolno-represyjna:

- **wydano 673 decyzji administracyjnych;**
- wydano 301 decyzji płatniczych;
- wydano 59 postanowienia w tym 52 postanowień dot. sprowadzenia zwłok z zagranicy;
- wydano 128 pism dot. uzgodnień harmonogramu badania wody;
- wydano 70 ocen jakości wody;
- Rozpatrzono 37 sygnałów obywatelskich dotyczących uciążliwości i zagrożeń dla mieszkańców. Wnioski dotyczyły głównie złych warunków sanitarnych w obiektach, złej jakości wody, gospodarki odpadami;

- Przekazano 14 wniosków o interwencję w obiektach użyteczności publicznej lub prywatnych posesji/mieszkań itp. do właściwych organów celem wykorzystania służbowego zgodnie z posiadanymi kompetencjami;
- Wydano 33 opinie dot. imprez masowych, regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach, procedur stosowanych w zakładach kosmetycznych, kategoryzacji obiektów;
- Wydano 43 decyzji dot. ekshumacji zwłok/szczątków;

6. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo-wychowawczych

Pracownicy pionu Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Targu w 2024r. przeprowadzili kontrole sanitarne w 200 placówkach nauczania i wychowania, realizując kontrole planowane kompleksowe.

Skontrolowano: 9 (tj. 82%) żłobków, 79 (tj. 95%) przedszkoli, 83 (tj. 50%) szkół i zespołów szkół /w tym 19 zespołów i 64 szkół funkcjonujących samodzielnie/, 6 (tj. 55 %) placówek z pobytem całodobowym, 4 (tj. 29%) placówki wsparcia dziennego, 12 (tj. 24%) ogniska pracy pozaszkolnej, 3 (tj. 100%) placówki kształcenia ustawicznego, oraz 4 (tj. 100%) placówki rekreacyjne.

Prowadzono kontrole placówek sezonowych (*kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato*) w liczbie 110 (co stanowi 21,5% turnusów zarejestrowanych w bazie MEN).

Ponadto wykonano 86 kontroli doraźne (tematyczne, sprawdzające i interwencyjne) w nadzorowanych placówkach. Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 396 kontroli sanitarnych.

STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W 2024 roku z 200 skontrolowanych placówek nauczania i wychowania 153 spełniało wymagania sanitarno-higieniczne i techniczne.

Tabela. 1 Ocena stanu sanitarnego placówek oświatowo-wychowawczych za rok 2024

Powiat nowotarski	Liczba obiektów				
	Według ewidencji	Skontrolowanych		Nieodpowiadająca wymaganiom	
		n	%	n	%
Ogółem liczba placówek	355	200	56	47	23,5

W ogólnej ocenie stwierdzono, iż stan techniczny budynków ulega sukcesywnej poprawie w związku z realizacją decyzji wydanych w latach ubiegłych oraz podejmowanymi inwestycjami przez jednostki nadrzędne.

W 2024 roku w placówkach prowadzono remonty bieżące, które obejmowały: sale dydaktyczne, sale zabaw, zaplecza sanitarne, korytarze, sale gimnastyczne, klatki schodowe, szatnie dla uczniów, malowanie i naprawy mebli szkolnych, wymianę instalacji elektrycznej, oświetlenia, remonty stolarki drzwiowej, place zabaw i boiska sportowe. Ponadto wykonywano prace konserwatorsko-porządkowe, które obejmowały: generalne sprzątanie wszystkich pomieszczeń placówek oświatowo-wychowawczych, konserwację urządzeń sanitarnych, porządkowanie terenów zielonych i boisk sportowych.

OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku sprawozdawczym w ewidencji było 355 placówek z czego skontrolowano 200 placówek tj. 56%.

- 94 placówek podłączonych jest do wodociągu publicznego, 87 placówek posiada własne ujęcia wody,
- 143 placówek podłączonych jest do centralnej kanalizacji, natomiast 18 do zbiorników bezodpływowych oraz 20 posiadają własne oczyszczalnie ścieków.

W 1 placówce stwierdzono, że nie są zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych co wynika z braku możliwości rozbudowy, ponadto w pozostałych placówkach są zapewnione właściwe warunki do utrzymania higieny dzieci i młodzieży.

Podczas czynności kontrolnych w placówkach oświatowych sprawdzana jest jakość wody używana w obiekcie. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobierane są próbki wody do badań laboratoryjnych. Ponadto w obiektach mających własne ujęcie wody, dyrektorzy ustalają harmonogram poboru wody z tutejszym PPIS.

Tabela 2. Ocena warunków do utrzymania higieny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie pow. nowotarskiego w latach 2022–2024

Placówki	2022			2023			2024		
	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny
Przedszkola	80	0	0	82	0	0	79	0	0
Szkoły	56	0	0	51	0	0	54	0	0
Pozostałe	60	0	0	73	0	0	67	1	1
Razem	196	0	0	206	0	0	200	0	0

Analiza postępowania administracyjnego

W 2022r. wydano 24 decyzje merytoryczne, 7 decyzji zmieniających termin, 26 decyzji wyegzekwowano z lat ubiegłych, wydano 26 decyzji płatniczych oraz nałożono 1 mandat karny na kwotę 50 zł.

W 2023r. wydano 27 decyzji merytorycznych, 12 decyzji zmieniających termin, 9 decyzji wyegzekwowano z lat ubiegłych, wydano 32 decyzji płatnicze oraz nałożono 3 mandaty karne na kwotę 250 zł. Wystosowano 1 wystąpienie pokontrolne.

W 2024r. wydano 47 decyzji merytorycznych, 24 decyzji zmieniających termin, 7 decyzji wyegzekwowano z lat ubiegłych, wydano 63 decyzje płatnicze oraz nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 700 zł.

OCENA DOSTOSOWANIA MEBLI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH DO WYMAGAŃ ERGONOMII

W ramach bieżącego nadzoru kontrolowano w placówkach oświatowo-wychowawczych stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. W 2024r. przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków i uczniów w 142 placówkach. Ocenione zostały 142 oddziały, kontrole nie wykazały nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

Tabela 3. Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

PLACÓWKI/ODDZIAŁY/STANOWISKA	2022	2023	2024
Liczba ocenionych oddziałów/liczba placówek	149/149	148/148	142/142
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami/liczba placówek	0/0	0/0	0/0
Liczba stanowisk ocenionych/liczba stanowisk nieprawidłowych	1474/0	1526/0	1406/0

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do zasad ergonomii w latach 2022, 2023 i 2024 nie wykazała nieprawidłowości.

MOŻLIWOŚĆ POZOSTAWIENIA PODRĘCZNIKÓW PRZEZ UCZNIÓW W SZKOŁACH

Pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży podczas kontroli sanitarnych w szkołach różnego szczebla nauczania, sprawdzali w jaki sposób szkoły realizują zapis §4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2009 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. 2009 nr 139, poz. 1130). Przepis ten stosuje się od dnia 1 września 2009 r. do uczniów klas, w których realizuje się podstawę programową kształcenia ogólnego.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), §4a określa, iż w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Szkoły zapewniają możliwość pozostawienia części podręczników w szafkach na wydzielonych półkach w klasach. Wielu dyrektorów szkół dokonuje zakupu indywidualnych szafek dla uczniów z przeznaczeniem na odzież wierzchnią, z możliwością pozostawiania w nich podręczników i przyborów szkolnych. Jednak nie rozwiązuje to problemu przeciążonych uczniowskich tornistrów i plecaków. Dyrektorzy szkół informują, iż w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i wykonania zadania lub nauki na kolejny dzień.

Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I–III szkoły podstawowej.

Tabela 4. Możliwość pozostawienia w pomieszczeniach szkoły części podręczników i przyborów szkolnych

W pomieszczeniach szkoły zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych	2022		2023		2024	
	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół, które zapewniły warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN (Dz. U.03.6.69 ze zm.) §4a	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół, które zapewniły warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN (Dz. U.03.6.69 ze zm.) §4a	Liczba szkół skontrolowanych	Liczba szkół, które zapewniły warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN (Dz. U.03.6.69 ze zm.) §4a
Szkoły podstawowe	56	56	51	51	54	54
Licea Ogólnokształcące	3	3	4	4	2	2
Szkoły ponadgimnazjalne	8	8	3	3	4	4
Zespoły Szkół	21	21	16	16	19	19
Razem	88	88	74	74	79	79

HIGIENA PROCESÓW NAUCZANIA (ROZKŁADY ZAJĘĆ)

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), §4 określa, iż plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zgodnie z wytycznymi oceniano, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. W ramach bieżącego nadzoru placówek oświatowych oceniono realizację zaleceń rozporządzenia w 80 placówkach szkolnych funkcjonujących samodzielnie i w zespołach szkół. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela 5. Higiena procesu nauczania

ODDZIAŁY / PLACÓWKI	2022	2023	2024
Liczba ocenionych oddziałów/liczba placówek	88/88	74/74	80/80
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami/ liczba placówek	0/0	0/0	0/0

ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W SZKOŁACH

W roku 2024r. w 72 skontrolowanych placówkach prowadzone było dożywianie uczniów. 21 szkół przygotowywało posiłki na miejscu, a do 51 placówek posiłki były dowożone. Ogółem 72 placówki wydawało ciepłe posiłki, w tym 58 placówek pełne obiady. Ze wszystkich posiłków skorzystało 2953 dzieci i młodzieży, w tym 395 skorzystało z posiłków dofinansowanych. 64 placówki brały udział w programie mleko i owoce w szkole, ujęte w ramach dostępu do drugie śniadania z którego korzystało 5088 uczniów oraz 2 zapewniało dostęp do napojów.

PROFILAKTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA NAD UCZNIAMI

Podczas kontroli przeprowadzonych w 83 placówkach oświatowych stwierdzono, iż 35 szkół posiada gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami. Na podstawie przeprowadzonych kontroli odnotowano, iż 35 placówek posiada gabinet do własnej dyspozycji. Ponadto w 31 placówkach opieka zdrowotna zapewniona jest w pomieszczeniach zastępczych. W 11 placówkach zapewniona jest opieka stomatologiczna w oparciu o gabinety stomatologiczne poza terenem szkoły. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2024r. skontrolowane gabinety profilaktyki i pomocy przedlekarskiej nie budziły zastrzeżeń sanitarnych i higienicznych.

WARUNKI SANITARNE WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2024r. w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 514 turnusów wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży (wypoczynek zimowy 161, wypoczynek letni 353). Pracownicy skontrolowali 110 turnusów, przeprowadzili 110 kontroli (wypoczynek zimowy 41 kontroli, wypoczynek letni 69 kontroli).

Z wypoczynku zorganizowanego w powiecie nowotarskim skorzystało 4070 dzieci i młodzieży, w tym w czasie z letniego wypoczynku skorzystało 2560 dzieci i młodzieży w 74 turnusach. Był to wypoczynek głównie organizowany w obiektach hotelarskich, obozy pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej, w obiektach sezonowych jak również w miejscu zamieszkania.

W trakcie wypoczynku zimowego skontrolowano 41 turnusów w obiektach świadczących usługi hotelarskie, w obiektach sezonowych (szkoły, agroturystyka), oraz w placówkach w miejscu zamieszkania.

Tabela 6. Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie pow. nowotarskiego w latach 2022-2024

	Liczba turnusów w bazie MEN	Liczba kontroli pionu HDiM	Liczba uczestników
2022	576	125	4572
2023	548	122	4589
2024	514	110	4070

Liczba turnusów wypoczynku organizowanego w pow. nowotarskim w 2024r. ma tendencje malejącą w stosunku do lat ubiegłych.

W roku 2022 i 2023 skontrolowano 22 %, natomiast w 2024r. - 21,5% turnusów z Bazy Wypoczynku.

Dużym powodzeniem wśród organizatorów wypoczynku cieszy się powiat nowotarski. Bez względu na porę roku jest atrakcyjnym miejscem wypoczynku dającym dzieciom i młodzieży możliwość czynnego spędzania czasu latem i zimą. Powiat Nowotarski może pochwalić się ogromną liczbą zabytków, ujętych w Szlaku Architektury Drewnianej czy Szlaku Gotyckim. Do najbardziej atrakcyjnych miejscowości należą: Rabka-Zdrój, Niedzica, Kluszkowce, Maniowy, Czorsztyn, Krościenko n/D, Ochotnica.

Na terenie powiatu znaczną atrakcję zimą stanowią liczne wyciągi narciarskie, latem natomiast Zalew Czorsztyński oraz całorocznie Pieniny i Gorce. Wypoczynek organizowany był też w miejscu zamieszkania przez placówki oświatowe na terenie powiatu.

Tabela 7. Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku w powiecie nowotarskim w 2024r.

Powiat	Liczba turnusów w bazie MEN	Liczba kontroli pionu HD	Liczba uczestników
nowotarski	514	110	4070

W trakcie wypoczynku dzieci i młodzieży najwięcej uczestników wypoczywało w obiektach całorocznych usług hotelarskich, tj. 3200, obozy pod namiotami bez stałej infrastruktury- 56, obiekty sezonowe – 55 oraz w miejscu zamieszkania (szkoły) – 759 dzieci i młodzieży.

Tabela 8. Liczba uczestników korzystających z wypoczynku, w pow. nowotarskim, z podziałem na rodzaj obiektów kontrolowanych w 2024r.

	Usługi hotelarskie	Obiekty sezonowe	Obozy pod namiotami	Wypoczynek w miejscu zamieszkania
Liczba uczestników	3200	55	56	759

W 2022 roku uczestników wypoczynku zorganizowanego było 4572, w 2023r. liczba uczestników wynosiła 4589, natomiast w roku 2024 – 4070 uczestników.

Podsumowując należy stwierdzić, iż warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu nowotarskiego ulegają systematycznej poprawie. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach oświato-wychowawczych wpływ miały podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów. Dyrektorzy placówek/organy prowadzące w dużej mierze korzystają z wszelkiej formy dotacji, programów rozwojowych i środki te przeznaczają na poprawę warunków bytowych jak i edukacyjnych. Sukcesywnie zwiększa się dostęp do placów zabaw przy szkołach i przedszkolach, bądź też likwiduje się stare place zabaw zastępując je nowymi.

Pracownicy pionu ND w okresie wypoczynku letniego i zimowego podejmują współpracę z delegaturą Kuratorium Oświaty w Nowym Targu w zakresie zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w powiecie nowotarskim. W roku sprawozdawczym wzorem lat ubiegłych kontynuowana jest współpraca między sekcjami w tut. stacji t.j.:

- z pionem Higieny Żywności i Żywności i Przedmiotów Użytku w zakresie kontroli placówek stałych oraz turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji
- z pionem Nadzoru Higieny Komunalnej w zakresie monitoringu jakości wody w obiektach oświatowych, w zakresie kontroli stanu sanitarnego bazy noclegowej dla turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży
- z pionem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, współpraca w ramach pomocy w dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych, ulotek dot. bezpiecznych ferii, wakacji, dopalaczy, uzależnień, monitoringu przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowych, wypoczynku dzieci i młodzieży.

7. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

Celem działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy jest ochrona pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na czynniki pochodzenia chemicznego, fizycznego i biologicznego w środowisku pracy. Sekcja Nadzoru Higieny Pracy sprawuje nadzór nad warunkami pracy, kontrolując przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Ponadto Sekcja Nadzoru Higieny Pracy zajmuje się nadzorem nad przestrzeganiem przepisów w zakresie produktów kosmetycznych oraz nadzorem nad przestrzeganiem przepisów dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin, detergentów i produktów biobójczych oraz czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W 2024 r. w ewidencji działalności komórki higieny pracy znajdowało się 1885 zakładów zatrudniających ogółem 17267 pracowników. W roku 2024 bezpośrednim nadzorem objęto 525 obiektów i były to głównie przedsiębiorstwa produkcyjno - handlowo - usługowe prowadzące działalność w branży samochodowej, produkcji z drewna, branży skórzanej, branży obuwniczej oraz placówki handlu detalicznego.

Poniżej przedstawiono działania kontrolno- represyjne w zakładach objętych nadzorem w 2024 r.:

liczba zatrudnionych ogółem w zakładach objętych ewidencją wyniosła	- 17267osób
liczba zatrudnionych ogółem w zakładach skontrolowanych wyniosła	- 7752 osoby
liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych ogółem	- 586
liczba przeprowadzonych postępowań wyjaśniających dot. chorób zawodowych	- 23
liczba skontrolowanych zakładów	- 525
liczba wydanych decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego	- 101
liczba nakazów/obowiązków w decyzjach ogółem	- 438
liczba wydanych decyzji płatniczych	- 81
liczba wydanych decyzji dot. chorób zawodowych	- 17
liczba postanowień o nałożeniu grzywny	- 4

liczba decyzji wyegzekwowanych ogółem	- 74
liczba decyzji wyegzekwowanych z lat poprzednich	- 43
liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS, NDN	- 3
liczba pracowników zatrudnionych w przekroczeniach powyżej NDS, NDN	- 69

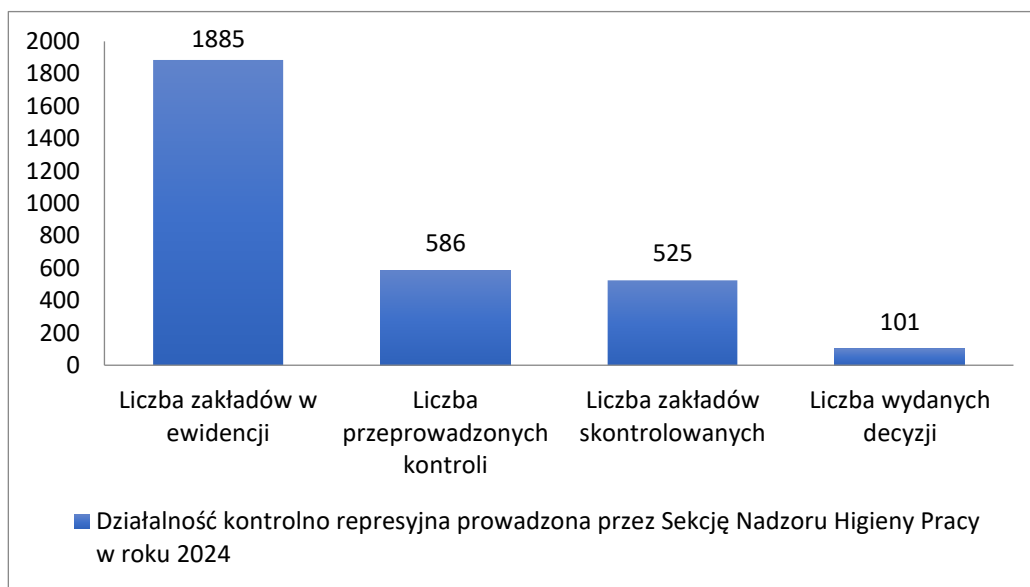
W 2024 r. wydano ogółem 101 decyzje administracyjne, nakazy w wydanych decyzjach dotyczyły:

Liczba nakazów	Rodzaj nakazu:
87	Zapewnić prawidłowy stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń pracy i zaplecza sanitarnohigienicznego, a także ich wyposażenia.
42	Przeprowadzić pomiary i badania czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.
21	Zapewnić lub zaktualizować ocenę ryzyka zawodowego.
16	Usunąć uchybienia w zakresie substancji i mieszanin chemicznych.
25	Zapewnić lub zaktualizować rejestr badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.
25	Zapewnić lub zaktualizować karty badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.
15	Usunąć uchybienia w zakresie występowania czynników biologicznych na stanowiskach pracy.
8	Usunąć uchybienia w zakresie występowania czynników rakotwórczych i mutagennych
20	Zapewnić szatnię dla pracowników zakładu
7	Zapewnić natrysk dla pracowników zakładu
6	Zapewnić aktualne badania lekarskie pracowników.
1	Sporządzić i wprowadzić w życie program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas lub wibrację na stanowiskach pracy.
14	Założyć rejestr chorób zawodowych.
24	Udokumentować skuteczność wentylacji
19	Zapewnić odzież roboczą dla pracowników zakładu
20	Udokumentować badanie wody w zakładach

11	Zapewnić odpowiednią wentylację w pomieszczeniach pracy
6	Zapewnić pomieszczenia higienicznosocjalne dla pracowników zakładu
5	Okazać dokument potwierdzający zapoznanie pracowników z oceną ryzyka zawodowego
3	Zapewnić szafki na odzież wierzchnią i roboczą dla pracowników zakładu
4	Zapewnić WC dla pracowników zakładu
19	Zapewnić jadalnię dla pracowników zakładu
14	Zapewnić wentylację w pomieszczeniach higienicznosocjalnych
1	Okazać rejestr wypadków przy pracy
7	Oddzielić piec CO od pomieszczeń pracy
4	Zapewnić odpowiednią wysokość w pomieszczeniach pracy
7	Brak instrukcji BHP
2	Zapewnić środki czystości dla pracowników zakładu
3	Zapewnić badanie dla pracowników do celów sanitarnohigienicznych
1	Zapewnić usuwanie na bieżąco odpadów poprodukcyjnych
1	Zapewnić ogrzewanie części higienicznosanitarnej
Razem: 438	

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli wydano ogółem – 81 decyzji płaćniczych.

W 2024 r. wydano 34 decyzji przedłużających, uchylających.

W 2024 roku wzmożono nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, poprzez prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy. Prowadzono postępowanie w sprawach chorób zawodowych. Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących żywność. Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w narażeniu na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Prowadzono działania związane z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, kosmetykami, prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, nadzorem nad produktami biobójczymi, nadzorem nad detergentami.

W roku 2024 nie było podejmowanych działań związanych z nadzorem nad środkami zastępczymi dotyczących postępowania administracyjnego.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami - ogółem przeprowadzono 226

kontrole w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym:

- u dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin - 51 kontroli,
- u stosujących substancje i ich mieszaniny - 175 kontroli

Naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono w 11 obiektach wydano 11 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

Nadzór nad produktami biobójczymi - przeprowadzono 18 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu, produktów biobójczych.

Nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych.

Nadzór nad zakładami, w których występują substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W 2024 r. skontrolowano 28 zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze.

Liczba osób narażonych ogółem na czynniki rakotwórcze 130 osób. Przeprowadzono 32 kontrole ww. zakładach pracy.

Naruszenie przepisów w zakładach, w których występują substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy stwierdzono w 4 obiektach i wydano 4 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

Nadzór w zakresie czynników biologicznych

W 2024 r. skontrolowano ogółem 60 zakładów w zakresie występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, przeprowadzono ogółem 71 kontroli i wydano 12 decyzji nakazujących usunięcie następujących nieprawidłowości:

- założenie rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia;
- sporządzenie rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia,
- sporządzenia oceny ryzyka zawodowego dotyczącego czynników biologicznych,
- sporządzenia procedury postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W 2024 r. przeprowadzono 34 kontrole w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi oraz pobrano 11 prób kosmetyków. Nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie konfekcjonowania (bez wytwarzania) oraz obrotu produktami kosmetycznymi.

Stan sanitarno – higieniczny w skontrolowanych zakładach ulega sukcesywnej poprawie w porównaniu do 2023 r., dotyczy to głównie czystości i porządku w pomieszczeniach pracy oraz pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. Dalszej poprawie ulega stan techniczny w podległych zakładach, stare zakłady sukcesywnie są modernizowane, a warunki pracy poprzez zastosowanie nowych technologii ulegają diametralnej poprawie.

W 2024 r. wyegzekwowano 74 decyzje administracyjne przez co nastąpiła dalsza poprawa warunków pracy i warunków higieniczno-sanitarnych.

Wyegzekwowano zarządzenia dotyczące m.in.:

- przeprowadzenia kontrolnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia i zapoznania pracowników z wynikami badań i pomiarów,
- prowadzenia rejestrów i kart badań pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego, które wiąże się z wykonywaną pracą i zapoznania z oceną ryzyka zawodowego pracowników,
- stosowania środków zapobiegających chorobom zawodowym i wypadkom przy pracy poprzez zapewnienie instrukcji stanowiskowych,
- opracowania wymaganych procedur w związku z narażeniem pracowników na działanie czynników biologicznych, chemicznych, rakotwórczych w środowisku pracy oraz prowadzenia przez pracodawców wymaganych rejestrów tychże czynników,
- zapewnienia pomieszczeń higienicznosocjalnych dla pracowników zakładu i ich wyposażenia, a także doprowadzenia do zgodnego z obowiązującymi przepisami stanu sanitarno-higienicznego,
- doprowadzenia do zgodnego z obowiązującymi przepisami stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń produkcyjnych i ich wyposażenia tj. odnowienie pomieszczeń i sprzętu, wydzielenia magazynów na składowanie chemikaliów,

zapewnienia wymaganej wentylacji w pomieszczeniach pracy oraz w pomieszczeniach sanitarno- higienicznych.

CHOROBY ZAWODOWE

W 2024 r., prowadzono postępowanie w sprawach chorób zawodowych. W ramach postępowania wyjaśniającego w sprawach chorób zawodowych, przeprowadzono ogółem 23 wizytacji, sporządzono 23 ocen narażenia zawodowego, wydano ogółem 17 decyzji w tym: 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 11 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Ponadto wydano postanowienia w sprawie chorób zawodowych – 106, które dotyczyły wyznaczenia terminu zgodnie z Kpa.

ANALIZA CHORÓB ZAWODOWYCH ZA LATA 2019-2024

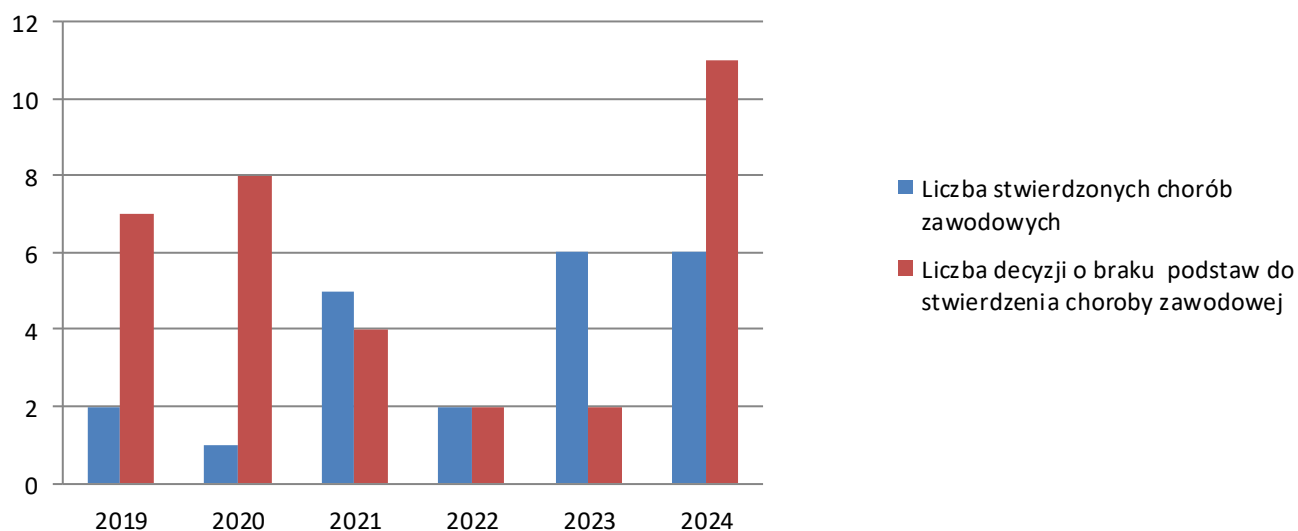
<i>Rok</i>	<i>Liczba stwierdzonych chorób zawodowych</i>	<i>Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej</i>
2019	2	7
2020	1	8
2021	5	4
2022	2	2
2023	6	2
2024	6	11

CHOROBY ZAWODOWE STWIERDZONE – ANALIZA

<i>Choroby zawodowe stwierdzone</i>	
2019 r.	
Borelioza	-poz. 26 u rolnika
Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry	- poz. 18/1 u rolnika
2020 r.	

Borelioza	-poz. 26 u rolnika
2021 r.	
COVID-19	-poz. 26 u pielęgniarki
2022 r.	
COVID-19	– poz. 26 u pielęgniarki
Przewlekła choroba narządu głosu	- poz. 15 u nauczyciela
2023 r.	
COVID-19	-poz. 26 u pielęgniarki
COVID-19	-poz. 26 u ratownika medycznego
COVID-19	-poz. 26 u opiekuna medycznego
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół w obrębie cieśni nadgarstka	-poz. 20.1 u pracownik rozbioru drobiu
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią	- poz. 15.3 u nauczyciela
2024 r.	
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych: postać ostra i podostra	- poz. 7.1 u rolnika
Choroby skóry: alergiczne kontaktowe zapalenie skóry	- poz. 18.1 u technika protetyka
Alergiczny nieżyt nosa	-poz. 12 u piekarza
COVID-19	-poz. 26 u opiekuna medycznego
COVID-19	-poz. 26 u pielęgniarki
COVID-19	-poz. 26 u pielęgniarki

Analiza chorób zawodowych za lata 2019-2024

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W POWIECIE NOWOTARSKIM

Liczba zakładów w ewidencji	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji	Liczba wyegzekwowanych decyzji	Liczba decyzji stwierdzających chorobę zawodową
1885	586	101	74	6

8. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego prowadzona była następująca działalność:

1. Opracowywanie i przesyłanie organom samorządowym uwag i wniosków, w związku z zawiadomieniami o podjęciu uchwał o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Uzgadnianie projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ustalanie zakresu prognozy oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.
3. Wydawanie opinii w sprawie konieczności opracowania i zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
4. Uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
5. Uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji budowlanej dotyczącej rozwiązań projektowych inwestycji nowoprojektowanych, przebudowywanych i rozbudowywanych oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów lub części obiektów budowlanych.
6. Uzgadnianie warunków zabudowy i inwestycji celu publicznego.
7. Opracowywanie opinii, uzgodnień w myśl przepisów szczególnych.
8. Współpraca w trakcie działalności opiniodawczej oraz przy dopuszczaniu do użytkowania obiektów: z nadzorami bieżącymi, organami administracji samorządowej oraz Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Starostwem Powiatowym, Powiatowym Nadzorem Budowlanym.
9. Uczestniczenie w szkoleniach i naradach organizowanych przez MPWIS.
10. Uczestniczenie w naradach zewnętrznych organizowanych przez podmioty z poza struktur Inspekcji Sanitarnych.
11. Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej.

W 2024 roku wydano w związku z uzgadnianiem inwestycji oraz odbiorami łącznie 759 stanowisk oraz 231 kontroli tj.:

- **193 opinii sanitarnych** pozytywnych oraz z zastrzeżeniami dotyczącymi warunków zabudowy oraz do lokalizacji celu publicznego,
- **72 opinii** w sprawie konieczności (lub jego braku) sporządzenia i zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- **7 odstąpienia** od strategicznej oceny na środowisko,
- **2 opinii** dotyczących uzgodnień przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia,
- **126 opinii sanitarnych** dotyczących dokumentacji projektowanej, pozytywne oraz pozytywnie z zastrzeżeniami,
- **28 opinii** dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- **17 uzgodnień** do prognoz oddziaływania na środowisko,
- **82 innych pism,**
- **0 decyzje** do rejestracji (żłobki),
- **0 decyzja** wyrażająca zgodę na używanie pieca na paliwo stałe w pomieszczeniu kuchni.

Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, żywieniowych oraz innych.

Z ogólnej liczby **231 kontroli** wydano:

- **84 opinii** w oparciu o art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane
- **134 opinii** dotyczące obiektów w związku z poszerzeniem działalności, w modernizacją, adaptacją pomieszczeń itp.
- **14 pism o braku odbioru.**

W/w liczbę stanowią kontrole w związku z projektowanymi inwestycjami, budową, przebudową, rozbudową, zmianą sposobu użytkowania, adaptacją pomieszczeń oraz poszerzeniem działalności, a także kontrole w trakcie realizacji inwestycji.

Wydano **543 decyzje płatnicze** w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

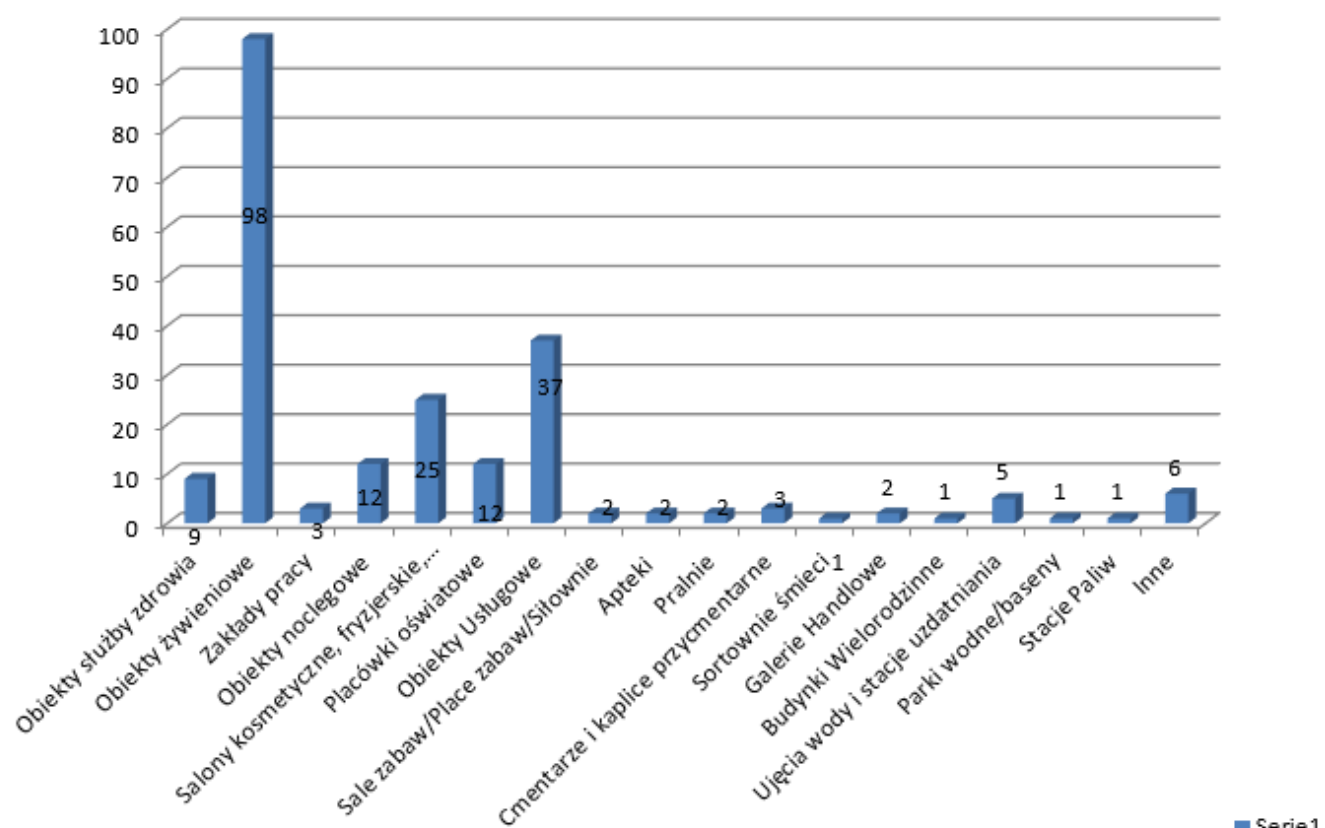
Do PPIS w Nowym Targu wpłynęło jedno odwołanie od decyzji finansowej za uzgodnienie warunków zabudowy. MWPIS jako organ odwoławczy stwierdził, że złożone przez stronę odwołanie zostało wniesione z uchybieniem terminu i nie może przystąpić do jego merytorycznego rozpoznania.

Nadal kontynuowana jest ścisła współpraca z nadzorem bieżącym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Targu w ramach konsultacji dokumentacji projektowej i wspólnego udziału w odbiorach obiektów oraz przy rozstrzyganiu sytuacji problematycznych nadzoru bieżącego-wspólne kontrole istniejących obiektów.

Kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Nowym Targu, Starostwem Powiatowym (Wydziałem Zdrowia, Wydziałem Ochrony Środowiska, Wydziałem Administracji Architektoniczno-Budowlanej), z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Starostwem Powiatowym w Nowym Targu, Komendą Policji, Powiatową Strażą Pożarną oraz Państwową Inspekcją Pracy, Powiatowym Konserwatorem Zabytków.

**Obiekty zgłoszone do odbioru wg rodzaju działalności w powiecie nowotarskim
w 2024 roku**

9. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób w 2024 roku wynikały z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego przesłanych przez statystykę 8 listopada 2023 r. oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych mieszkańców. Do zadań podejmowanych przez pracowników Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia PSSE w Nowym Targu należało inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób oraz prowadzenie działań zmierzających do poprawy zdrowia społeczeństwa poprzez propagowanie zasad zdrowego stylu życia, promowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, zasad higieny i metod zapobiegania chorobom oraz uzależnieniom od tytoniu, alkoholu i substancji psychoaktywnych.

W placówkach nauczania i wychowania realizowane były programy edukacyjne i kampanie społeczne w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób. Prowadzono również monitoring działań edukacyjnych oraz wizytacje połączone z oceną realizacji programów edukacyjnych. Organizowano szkolenia, narady, konferencje i udzielano porad metodycznych dla pracowników placówek szkolno-wychowawczych i pracowników służby zdrowia. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Inicjowano, koordynowano i wytyczano kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia. Zamieszczano w mediach społecznościowych (Facebook) informacje z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób. Prowadzono działania edukacyjne w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu.

W roku 2024 (rok szkolny 2023/2024) na terenie powiatu nowotarskiego realizowano następujące programy profilaktyczne:

I. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!” - program realizowany był na terenie powiatu nowotarskiego.

Organizatorem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” jest Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców. Patronami Programu są: Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW w Warszawie, Federacja Konsumentów oraz Polskie Towarzystwo Badań nad Otyłością. Program objęty jest honorowymi patronatami: Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji i Nauki, Ministra Sportu i Turystyki oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkoły podstawowej. W powiecie nowotarskim program „Trzymaj Formę” zrealizowało 3138 uczniów z 36 szkół podstawowych.

II. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas” - program realizowany był na terenie powiatu nowotarskiego.

Realizacja programu w powiecie trwa od 2008 roku. Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczające do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, ich rodzice i opiekunowie.

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program skierowany do dzieci składa się z pięciu zajęć warsztatowych. Poszczególne zajęcia skoncentrowane są na odbiorze wrażeń poprzez oddziaływanie na wiele zmysłów dzieci oraz dostosowane są do rozwoju poznawczego, aktywności, doświadczeń i potrzeb dziecka. W roku szkolnym 2023/24 programem objęto ogółem 1877 dzieci i 603 rodziców z 48 placówek (w tym przedszkola i oddziały przedszkolne) tj. ok. 22,9 % ogółu przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w powiecie.

III. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej „Nie Pal Przy Mnie, Proszę” - program realizowany lokalnie na terenie powiatu nowotarskiego.

Program przygotowany przez Departament Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w ramach realizacji założeń Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Głównym celem programu jest zmniejszenie narażenia dzieci na wymuszoną ekspozycję na dym tytoniowy i promocja zdrowego stylu życia. Po zakończeniu w/w Programu – Program jest realizowany lokalnie w powiecie nowotarskim. Program składa się z 5 zajęć warsztatowych, materiał dostosowany do wieku uczniów w kształceniu zintegrowanym. Do realizacji programu w powiecie przystąpiły 51 szkół podstawowych, co stanowi ok. 45 % ogółu szkół. Edukacją objęto 1687 uczniów i 364 rodziców, łącznie 2051 odbiorców.

IV. Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej pt. „Znajdź Właściwe Rozwiązanie” - program realizowany lokalnie na terenie powiatu nowotarskiego.

Program stanowi III ogniwo z cyklu programów antytytoniowych realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Głównym celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Program składa się z 5 zajęć warsztatowych, w których położono główny nacisk na uczenie rozpoznawania sytuacji usposabiających do podjęcia palenia, a przede wszystkim na rozwijanie umiejętności radzenia sobie z okolicznościami zwiększającymi ryzyko palenia tytoniu. Program zrealizowano w 54 placówkach szkolnych tj. ok 48 % wszystkich szkół podstawowych. W programie uczestniczyło 2007 uczniów i 565 rodziców.

V. Program edukacyjny „Bieg Po Zdrowie” VIII edycja- program realizowany był na terenie powiatu nowotarskiego.

„Bieg po zdrowie” to krajowy program antytytoniowej edukacji zdrowotnej, opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Patronat honorowy nad programem objęli: Minister Edukacji Narodowej, Ministerstwo Zdrowia, Rzecznik Praw Dziecka. Program adresowany jest do uczniów IV klas szkoły podstawowej (9-10 lat) oraz rodziców i opiekunów dzieci. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia, w kontekście szkodliwości palenia i e-papierosów.

Do realizacji programu w powiecie nowotarskim przystąpiło 41 szkół podstawowych, co stanowi 36,2 % wszystkich szkół podstawowych. W programie uczestniczyło 731 uczniów klas IV szkół podstawowych.

VI. Wojewódzki program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?” XI edycja, w ramach Projektu KIK /68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- program realizowany był w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu.

Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych na terenie całego kraju i ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych) przez młodzież. Edukacją objęto 1043 uczniów z 12 szkół, tj. ok 34,3 % szkół ponadpodstawowych w powiecie.

VII. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV- działania w ramach programu realizowane były na terenie na terenie powiatu.

Główny cel Programu to ograniczanie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS, zmiana postaw w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zmniejszenie zachowań ryzykownych skutkujących zakażeniem HIV. Edukacja w zakresie ochrony przed zakażeniami przenoszonymi drogą płciową ze szczególnym uwzględnieniem HIV, dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących zagadnień HIV/AIDS, informowanie społeczeństwa o możliwości wykonania bezpłatnych badań w kierunku HIV oraz przekazywanie osobom zainteresowanym danych adresowych punktów konsultacyjno – diagnostycznych na terenie kraju.

W ramach realizacji programu pracownicy PZ PSSE w Nowym Targu inicjowali działania edukacyjno-informacyjne w zakresie profilaktyki HIV/AIDS organizując narady, podczas akcji profilaktycznych

w szkołach i akcji plenerowych. Nauczyciele realizują edukację z zakresu HIV/AIDS poprzez wykorzystywanie dostarczonych przez pracowników PSSE materiałów edukacyjnych, filmów profilaktycznych oraz w oparciu o materiały opracowane we własnym zakresie. Realizacja

działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS przebiega wg indywidualnego programu w każdej z placówek w ramach różnych przedmiotów. Łącznie w roku 2024 działaniami edukacyjnymi objęto 10288 osób z placówek oświatowych, placówek służby zdrowia, użytkowników mediów społecznościowych, odbiorców kampanii i działań promocyjnych.

VIII. Wojewódzki Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”- program realizowany był w szkołach na terenie powiatu nowotarskiego.

Głównym celem programu adresowanego do uczniów I klas szkół ponadpodstawowych powiatu nowotarskiego jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Koordynatorzy zostali wyposażeni w materiały edukacyjne do realizacji programu. W programie udział wzięło 2046 uczniów Program zrealizowano w 16 placówkach tj. 45,7 % szkół ponadpodstawowych w powiecie.

IX. Wojewódzki Program Profilaktyki Czerniaka „Znamię ! Znam je?” program realizowany był w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu nowotarskiego.

Głównym celem programu adresowanego do uczniów ze szkół ponadpodstawowych jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka w tym przekazanie wiedzy na temat czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki. Koordynatorzy zostali wyposażeni w materiały edukacyjne do realizacji programu. Dla nauczycieli przygotowano konspekt lekcji edukacyjnej o czerniaku, z kolei uczniowie, dzięki specjalnie przygotowanemu filmikowi oraz materiałom informacyjnym (ulotki, plakaty) dowiadują się, jak prawidłowo sprawdzać skórę, aby uchronić się przed czerniakiem. W programie udział wzięło 2307 uczniów z 24 szkół w powiecie (w tym szkoły podstawowe i ponadpodstawowe).

X. Wojewódzki Program Profilaktyki Zakażeń HBV i HCV „Podstępne WZW” program realizowany był w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu nowotarskiego.

Głównym celem programu adresowanego do uczniów ponadpodstawowych jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C oraz

przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie. Koordynatorzy zostali wyposażeni w materiały edukacyjne do realizacji programu. W programie udział wzięło 1753 uczniów z 13 szkół tj. 37,1 % szkół ponadpodstawowych w powiecie.

XI. Krajowy Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne” (IV edycja) realizowany był w przedszkolach i szkołach podstawowych na terenie powiatu nowotarskiego.

Adresatami programu są dzieci 5, 6 letnie. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy uczniów na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W IV edycji programu udział wzięło łącznie 1561 osób (1112 dzieci i 449 rodziców) z 40 placówek (przedszkola i szkoły podstawowe), tj. 22,5 % przedszkoli i szkół podstawowych ogółem.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE:

W roku 2024 w ramach interwencji nieprogramowych prowadzono działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób oraz działania zmierzające do poprawy zdrowia społeczeństwa poprzez propagowanie zasad zdrowego stylu życia, promowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, zasad higieny i metod zapobiegania chorobom oraz uzależnieniom od tytoniu, alkoholu i substancji psychoaktywnych. W placówkach nauczania i wychowania realizowane były akcje profilaktyczne i kampanie społeczne w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób.

I. Interwencja nieprogramowa - Profilaktyka chorób nowotworowych - działanie realizowane na terenie całego powiatu.

PSSE w Nowym Targu prowadziła działania edukacyjne w zakresie profilaktyki nowotworów, adresowane do społeczności lokalnej i uczniów placówek oświatowo-wychowawczych, a także odbiorców mediów społecznościowych. Na podstawie wytycznych i materiałów otrzymanych z PSSE placówki służby zdrowia na terenie powiatu prowadziły edukację pacjentów i uczniów. Edukacją ogółem objęto 11025 osób.

II. Światowy Dzień Zdrowia - działanie realizowane na terenie całego powiatu

Działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi prowadzonymi w mediach społecznościowych i podczas Pikniku Zdrowia oraz w placówkach służby zdrowia, objęto 19484 osób.

III. Profilaktyka zatruć grzybami – „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”- działanie realizowane na terenie całego powiatu.

Placówki służby zdrowia na terenie powiatu otrzymały wytyczne PSSE dotyczące działań edukacyjnych. Akcja miała na celu przekazanie wiedzy na temat ryzyka zatrucia grzybami oraz promocję zasad bezpiecznego grzybobrania. W placówkach służby zdrowia i placówkach szkolnych prowadzone były działania edukacyjne adresowane do uczniów i pacjentów z wykorzystaniem ekspozycji wizualnych i materiałów edukacyjno-informacyjnych. Ponadto pracownicy PZ w PSSE prowadzili działania edukacyjne z zakresu profilaktyki zatruć grzybami adresowane do społeczności lokalnej podczas akcji profilaktycznych i w mediach społecznościowych. Edukacją objęto 3083 osoby.

IV. Profilaktyka grypy prowadzona w sezonie epidemicznym grypy- działanie realizowane na terenie całego powiatu.

Co roku w sezonie epidemicznym grypy prowadzone są działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zapobieganie szerzeniu się grypy sezonowej. Personel medyczny placówek służby zdrowia na podstawie informacji otrzymanych od PSSE w/m prowadził edukację adresowaną do pacjentów swoich placówek oraz w środowisku szkolnym. Informacje przekazano do placówek opieki zdrowotnej, placówek szkolnych oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie powiatu nowotarskiego. Zasadnicze działania, które podjęto obejmowały akcję informacyjną, ekspozycje wizualne w placówkach służby zdrowia i w PSSE w Nowym Targu. Działaniami zainicjowanymi przez PSSE objęto 434 osób (pacjenci, uczniowie, społeczność lokalna, internauci).

V. Profilaktyka używania nowych narkotyków tzw. dopalaczy- Stop! Dopalczom - działania w ramach akcji realizowane były na terenie całego powiatu.

Działania edukacyjno-informacyjne adresowane do młodzieży szkolnej, rodziców i nauczycieli oraz personelu medycznego (pielęgniarki środowiska szkolnego) mają na celu edukację w zakresie profilaktyki używania nowych narkotyków tzw. dopalaczy. W roku 2024 do szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówek służby zdrowia przekazywano materiały edukacyjne w formie elektronicznej i drukowanej. Tematyka dotycząca dopalaczy była również realizowana w szkołach ponadpodstawowych przy okazji realizacji programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, podczas organizowanych akcji edukacyjnych w szkołach podstawowych oraz akcji plenerowych. Ogółem działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi na terenie powiatu objęto 4363 osoby.

VI. Profilaktyka wszawicy - działania prowadzone na terenie powiatu nowotarskiego.

Do placówek oświatowo-wychowawczych przesłano materiały edukacyjno-informacyjne z zakresu profilaktyki wszawicy. Prowadzona była dystrybucja materiałów edukacyjnych. Działaniami edukacyjnymi objęto 411 osób.

VII. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach- działania prowadzone na terenie powiatu nowotarskiego.

Do placówek służby zdrowia i placówek szkolnych przekazano materiały edukacyjne. Akcja informacyjna miała na celu uświadomienie społeczeństwu, że antybiotyki działają tylko na bakterie, a nie leczą chorób wirusowych: grypy, przeziębienia, ostrych zapaleń gardła i oskrzeli. Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych. Odbiorcami działań byli również petenci PSSE. Edukacją objęto 1979 osób.

VIII. Interwencja nieprogramowa „Bezpieczny Wypoczynek” – bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego - działania w ramach akcji realizowane były na terenie całego powiatu.

Pracownicy PSSE w/m przestali wytyczne do realizacji działań w ramach akcji „Bezpieczny wypoczynek” do wszystkich placówek służby zdrowia na terenie powiatu. Personel medyczny w oparciu o materiały z PSSE prowadził edukację w środowisku pacjentów i szkolnym.

Co roku w ramach akcji „Bezpieczne wakacje” prowadzona jest akcja informacyjno-edukacyjna mająca na celu nagłośnienie zagrożeń zdrowotnych związanych z sezonem letnim jak np.: salmonellozy, zatrucia pokarmowe, KZM, bąblowica, tężec, udar słoneczny, zagrożeń związanych z wypoczynkiem nad wodą oraz zagrożeń związanych z ryzykownymi zachowaniami (w tym stosowaniem substancji psychoaktywnych). Tematyka dotycząca bezpiecznego wypoczynku była również realizowana w szkołach podstawowych i przedszkolach podczas akcji profilaktycznych zorganizowanych przez pracowników ZP i PZ w PSSE. Do wszystkich przedszkoli, szkół podstawowych, ponadpodstawowych, JST i POZ w powiecie przesłano materiały edukacyjne w wersji elektronicznej. Prowadzono również dystrybucję materiałów drukowanych (ulotki wydane ze środków Samorządu Powiatu Nowotarskiego). Edukacją z zakresu profilaktyki zagrożeń zdrowotnych związanych z sezonem letnim i zimowym ogółem objęto 25219 osób.

IX. Profilaktyka palenia tytoniu realizowana jest na terenie całego powiatu nowotarskiego.

W ramach profilaktyki antytytoniowej Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje programy edukacyjne (wymienione w interwencjach programowych) adresowane do przedszkoli i szkół podstawowych. Tematyka antytytoniowa realizowana jest również w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu - 31 maja oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia – trzeci czwartek listopada. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi w zakresie profilaktyki palenia tytoniu w ciągu całego roku objęto 6327 osób. Ponadto prowadzono monitoring przestrzegania zapisów ustawy antytytoniowej.

X. Promocja szczepień ochronnych. Działania prowadzone były na terenie całego powiatu nowotarskiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Targu, w miarę potrzeb realizuje działania informacyjno-edukacyjne adresowane do placówek szkolno-wychowawczych. Prowadzono działania w ramach upowszechniania bezpłatnych szczepień przeciw HPV dla 12

i 13-latków. Prowadzona była dystrybucja materiałów edukacyjnych. Ponadto w placówkach służby zdrowia, przedszkolach, żłobkach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, JST na terenie powiatu upowszechniano informacje i materiały promocyjne Europejskiego Tygodnia Szczepień. Pracownicy sekcji przeprowadzili akcje informacyjne promujące szczepienia w przedszkolach i szkołach podstawowych. Działania promocyjne były również prowadzone w mediach społecznościowych. Edukacją objęto łącznie 8708 osób.

XI. Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia. Działania prowadzone były na całego powiatu.

W ramach promocji higieny jamy ustnej, w tym profilaktyki próchnicy i chorób przyzębia prowadzone były działania edukacyjne, adresowane do rodziców uczniów szkół podstawowych i rodziców dzieci w wieku od lat 2-6. Ponadto pracownicy ZP i PZ w PSSE prowadzili działania edukacyjne adresowane do dzieci w przedszkolach, podczas akcji profilaktycznych. Wiedzę z zakresu promocji higieny jamy ustnej upowszechniano w mediach społecznościowych. Edukacją objęto łącznie 336 osób.

XII. Promocja zdrowia psychicznego. Działania prowadzone były na całego powiatu.

W ramach Ogólnopolskiego Dnia Walki z Depresją, prowadzono działania edukacyjno-informacyjne adresowane do placówek oświatowo-wychowawczych i placówek służby zdrowia. Przesłano materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego. W mediach społecznościowych zamieszczano informacje dot. higieny zdrowia psychicznego. Edukacją objęto łącznie 387 osób.

XIII. Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych- gruźlica, meningokoki, WZW typu B i C, KZM i inne. Działania prowadzone były na terenie całego powiatu.

W ramach profilaktyki chorób zakaźnych Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła działania informacyjno-edukacyjne adresowane do przedszkoli, żłobków, szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych

w wersji elektronicznej i drukowanej. Upowszechniano informacje z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych w mediach społecznościowych. Edukacją objęto łącznie 1709 osób.

XIV. Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania.

Działania prowadzone były na terenie całego powiatu.

W ramach promocji zdrowego stylu życia, Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła działania informacyjno-edukacyjne adresowane do przedszkoli, szkół podstawowych, ponadpodstawowych, JST i placówek służby zdrowia. Promowano kampanię informacyjną EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”. Prowadzone były akcje edukacyjne w placówkach oświatowych, a także podczas Pikniku Zdrowia zorganizowanego przez PPIS wraz z partnerami, obchodów „Dnia Seniora”, „Święta Rabczańskiej Solanki”, imprezy plenerowej na Dzień Dziecka i „Jesiennego Festiwalu Literackiego”. Na podstawie wytycznych i materiałów otrzymanych z PSSE personel medyczny prowadził edukację adresowaną do pacjentów i uczniów. Upowszechniano informacje z zakresu promocji zdrowego stylu życia w mediach społecznościowych”. Edukacją objęto łącznie 11382 osoby.

Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu nowotarskiego w 2024 roku kształtowała się korzystnie. Pomimo wzrostu liczby chorych na niektóre choroby zakaźne nie odnotowano szczególnie niekorzystnych zjawisk zagrażających mieszkańcom powiatu nowotarskiego. Prowadzony jest stały monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgonów wśród mieszkańców powiatu. Pojedyncze zachorowania na choroby zakaźne nie były niebezpieczne dla ogółu mieszkańców naszego powiatu.

2. W 2024 nadal obserwuje się duży wzrost rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych dzieci zgodnie z PSO, większość osób odmawia zaszczepienia dzieci ze względu na poglądy antyszczepionkowe. PPIS w Nowym Targu wystosował do osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych pisma edukacyjno – informacyjne oraz wystosował postępowania egzekucyjne.

3. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy większości skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń. Systematycznie poprawia się sytuacja w zakładach pracy, placówkach służby zdrowia, szkołach, obiektach turystycznych, placówkach handlowo-usługowych.

4. Stan sanitarno-techniczny szpitali wskazuje, że ulega on w dalszym ciągu niewielkiej, ale systematycznej poprawie na przestrzeni ostatnich lat. Kierownicy podmiotów leczniczych-szpitali dokładają wszelkich starań aby nieustannie podnosić jakość udzielanych usług medycznych.

5. Jakość wody przeznaczonej do spożycia w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia bezpieczeństwa zdrowotnego użytkowników. Występujące okresowo wahania w składzie fizykochemicznym oraz mikrobiologicznym wody, z uwagi na szybko podejmowane skuteczne działania naprawcze nie stwarzały ryzyka dla zdrowia konsumentów. W 2024 r. z wody pochodzącej z

przedmiotowych wodociągów korzystało prawie 72 tys. konsumentów (dane pozyskane od producentów wody), co stanowi ok. 38 % mieszkających w powiecie nowotarskim.

Z wody pochodzącej z ujęć o niewiadomej jakości nadal korzysta ok 62 % mieszkańców.

Na terenie dwóch gmin z naszego powiatu nie jest zgłoszony ani jeden wodociąg.

6. Na podstawie oceny warunków sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych dokonanej w 2024r., można stwierdzić, iż warunki zapewnione dzieciom i młodzieży w placówkach na terenie powiatu nowotarskiego ulegają systematycznej poprawie. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach oświato-wychowawczych wpływ miały podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów. Sukcesywnie zwiększa się również liczba placów zabaw przy szkołach i przedszkolach, bądź też likwiduje się stare place zabaw zastępując je nowymi.

7. Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego w ramach wydawanych uzgodnień i opinii zwracana była uwaga na zagadnienia takie jak: właściwa gospodarka wodno-ściekowa, prawidłowe gromadzenie, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów w tym szczególnie niebezpiecznych, ochrona ludzi przed nadmiernym hałasem, egzekwowanie rozwiązań technicznych zapewniających spełnienie norm określających dopuszczalne stężenia i natężenia środowisku pracy.

8. Na terenie powiatu nowotarskiego podejmowane są liczne działania mające na celu utrzymanie i poprawę zdrowia społeczeństwa. Dzięki kontynuowaniu dobrej współpracy z lokalnymi mediami udało nam się dotrzeć do mieszkańców powiatu z wieloma informacjami istotnymi dla ich bezpieczeństwa zdrowotnego.

